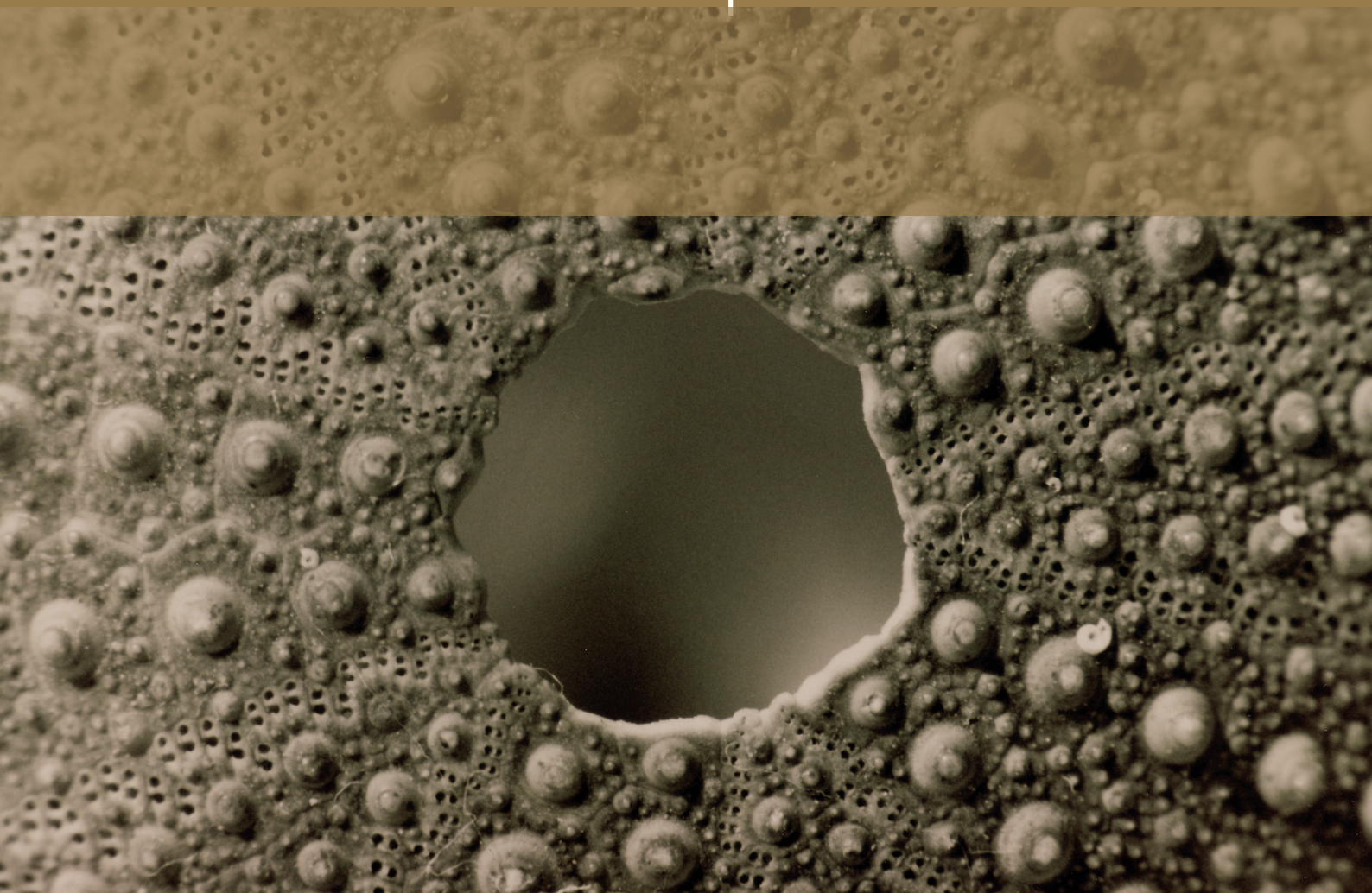


Letno poročilo 2009



RAČUNSKO SODIŠČE
REPUBLIKE SLOVENIJE



Poslanstvo

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi porabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje.

Letno poročilo 2009

Številka: 002-3/2010/1
Ljubljana, april 2010

KAZALO

KLJUČNI REZULTATI	7
UVOD	8
DEJAVNOST	10
CILJI	11
URESNIČEVANJE CILJEV	12
URESNIČEVANJE STRATEŠKEGA CILJA 1.....	12
Pravočasno in kakovostno poročati državnemu zboru in javnosti o rezultatih revidiranja porabe javnih sredstev.....	12
Vrste revizij.....	12
Pravočasnost in kakovost poročil.....	13
URESNIČEVANJE STRATEŠKEGA CILJA 2.....	14
Odzivati se učinkovito na spremembe v okolju ter na zahteve in interese javnosti.....	14
Prejete pobude za revidiranje	14
Uvedene predrevizijske poizvedbe	15
Prejete pobude državnega zbora.....	15
URESNIČEVANJE STRATEŠKEGA CILJA 3.....	16
Z izvajanjem revizij koristiti javnemu sektorju in prispevati k zmanjšanju nepravilnosti in nesmotnosti v poslovanju uporabnikov javnih sredstev	16
Doseženi prihranki.....	17
Popravljalni ukrepi	18
Pomembnejše zahteve za popravljalne ukrepe, priporočila in njihova realizacija.....	20
Drugi ukrepi	28
URESNIČEVANJE STRATEŠKEGA CILJA 4.....	31
Stopnjevati svetovalno vlogo.....	31
Odgovarjanje na vprašanja.....	31
Izobraževanje za proračunske uporabnike	32

URESNIČEVANJE STRATEŠKEGA CILJA 5.....	33
Povečati sposobnosti in znanje zaposlenih na računskem sodišču in jim nenehno zagotavljati izobraževanje in doseganje strokovnih nazivov	33
Izobraževanje za pridobitev stopnje izobrazbe	33
Usposabljanje za delo.....	33
Izpopolnjevanje.....	34
URESNIČEVANJE STRATEŠKEGA CILJA 6.....	34
Izboljševati komunikacijsko strategijo in krepi sodelovanje z drugimi	34
Sodelovanje z državnim zborom.....	34
Sodelovanje z Uradom za nadzor proračuna in notranjimi revizorji	35
Mednarodno sodelovanje	36
Sodelovanje v okviru Odbora za stike.....	37
Sodelovanje z mediji in javnostmi.....	40
URESNIČEVANJE STRATEŠKEGA CILJA 7	42
Izboljševati organizacijo in upravljanje računskega sodišča.....	42
Notranje revidiranje	43
REVIZIJSKE UGOTOVITVE	44
MNENJA, IZREČENA V REVIZIJSKIH POROČILIH	44
NAJPOGOSTEJŠE NAPAKE IN NEPRAVILNOSTI	45
PREDSTAVITEV DELA REVIZIJSKIH ODDELKOV IN IZVEDENIH REVIZIJ	49
PODROČJE DRŽAVNEGA PRORAČUNA IN NEPOSREDNIH UPORABNIKOV DRŽAVNEGA PRORAČUNA.....	49
Revizija predloga zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2008.....	50
REVIZIJE S PODROČJA LOKALNIH SKUPNOSTI	53
REVIZIJE NEGOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB IN DRUŠTEV	57
REVIZIJE IZVAJALCEV GOSPODARSKIH JAVNIH SLUŽB, JAVNIH SKLADOV IN AGENCIJ, PRIVATIZACIJ IN VARSTVA OKOLJA.....	59
Mednarodne revizije varstva okolja	61
IZVAJANJE REVIZIJ SMOTRNOSTI POSLOVANJA.....	61
REVIDIRANJE PORABE SREDSTEV EVROPSKE UNIJE.....	62
VIRI, UPORABLJENI ZA DOSEGO CILJEV	64
FINANČNI VIRI.....	64
BILANCA STANJA	66

Dolgoročna sredstva	66
Kratkoročna sredstva.....	67
Kratkoročne obveznosti.....	67
Lastni viri in dolgoročne obveznosti.....	67
ZAPOSLOVANJE.....	68

KLJUČNI REZULTATI

- **69** IZDANIH REVIZIJSKIH POROČIL
- **27** IZDANIH POREVIZIJSKIH POROČIL
- OBRAVNAVANO POSLOVANJE **141** REVIDIRANCEV
- **85** ZADOVOLJIVO IZVEDENIH POPRAVLJALNIH
UKREPOV UPORABNIKOV JAVNIH SREDSTEV
- **360** DANIH PRIPOROČIL UPORABNIKOM JAVNIH
SREDSTEV
- DANE ZAHTEVE IN PRIPOROČILA ZA SPREMEMBE
ZAKONOV IN DRUGIH PREDPISOV
- **159** PISNIH ODGOVOROV NA VPRAŠANJA UPORABNIKOV
JAVNIH SREDSTEV
- INTENZIVNO MEDNARODNO SODELOVANJE
- SODELOVANJE Z DRŽAVNIM ZBOROM

UVOD

Leto 2009 je bilo tretje leto uresničevanja Strategije računskega sodišča za obdobje od leta 2007 do 2013. Letno poročilo smo pripravili tako, da vsebuje informacije o uresničevanju naših strateških ciljev.

Z ustreznimi odzivi na zahteve javnosti in pretehtanim izborom revizij je računsko sodišče nadaljevalo tudi v letu 2009. Računsko sodišče je v letu 2009 prejelo 274 pobud za uvedbo revizij, kar je tretjina manj, kot v letu 2008, ko je bilo prejetih pobud 357 in skoraj petino več kot v letu 2007, ko je bilo prejetih 231 pobud. V letu 2009 je bilo dokončanih 22 revizij, ki jih mora računsko sodišče v skladu s predpisi obvezno izvesti, 35 revizij, ki so bile uvedene na podlagi ocenjenih tveganj in pomembnosti revidiranja in 12 revizij, ki so bile uvedene na podlagi prispelih pobud in aktualnih problemov javnega sektorja. To pomeni, da je bilo 17 odstotkov od vseh dokončanih revizij takih, ki pomenijo sprotni odziv na pobude javnosti oziroma na aktualne dogodke v javnem sektorju.

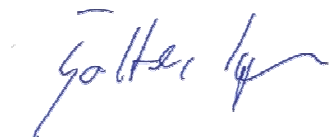
V 69 revizijskih poročilih, izdanih v letu 2009, je bilo obravnavano poslovanje 141 revidirancev, kar je primerljivo s številom revidirancev v letu 2008. Med revidiranci so bila vsa ministrstva in vlada ter vse vladne službe in organi v sestavi ministrstev, Zavod za zdravstveno zavarovanje, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, 19 občin, 13 javnih zavodov, 14 javnih podjetij, 7 skladov, 2 agenciji in 2 fundaciji. Revidirancem smo izdali 360 priporočil, oziroma kar 17 odstotkov več kot leta 2008. V letu 2009 je bilo dokončanih 34 revizij, katerih cilj je bil oceniti smotrnost poslovanja. Od tega je bilo 23 revizij takih, pri katerih je bil edini cilj ocena smotrnosti poslovanja, 11 pa je bilo takih, kjer je bil cilj revizije poleg ocene smotrnosti tudi mnenje o pravilnosti poslovanja. Ocene smotrnosti poslovanja so vključevale revizije pri občinah, izvajalcih negospodarskih javnih služb, izvajalcih gospodarskih javnih služb, posameznih ministrstvih in drugih uporabnikih javnih sredstev. Tovrstne revizije predstavljajo skoraj polovico vseh poročil, izdanih v letu 2009, s čimer ohranjamo primerljiv delež iz leta 2008.

Naloga računskega sodišča je tudi svetovanje uporabnikom javnih sredstev o javnofinančnih vprašanjih in izobraževanje uporabnikov, da bi osvetlili aktualna vprašanja o porabi javnih financ. Predstavniki računskega sodišča so s strokovnimi prispevki sodelovali pri izvedbi seminarjev, konferenc in delavnic z različnih javnofinančnih področij.

V letu 2009 smo nadaljevali z dobro prakso, da za Komisijo državnega zbora za nadzor javnih financ pripravljamo opomnike z vprašanji za člane komisije, kar pripomore k večji učinkovitosti razprav na sejah komisije.

Izobraževanje za pridobitev naziva državni revizor je v letu 2009 končalo in pridobilo naziv 26 zaposlenih, od tega po programu Centra za razvoj financ (CEF) 8 zaposlenih in 18 po programu, ki ga je izvajalo računsko sodišče. Naziv preizkušeni državni revizor je pridobilo 16 zaposlenih. Leta 2009 je bilo torej pridobljenih 42 novih revizorskih nazivov, kar predstavlja izjemen dosežek.

Strokovnjaki računskega sodišča se s svojimi prispevki aktivno vključujejo v mednarodne delovne skupine s področja državnega revidiranja in izmenjujejo izkušnje ter s tem izboljšujejo kvaliteto revizijskih poročil in pripomorejo k večji usklajenosti metod revidiranja v mednarodnem prostoru. V mednarodno sodelovanje se še naprej vključujemo tudi z izvajanjem skupnih revizij z drugimi vrhovnimi revizijskimi institucijami.



Dr. Igor Šoltes
Predsednik računskega sodišča

DEJAVNOST

V Ustavu Republike Slovenije je v 150. členu določeno, da je računsko sodišče najvišji organ kontrole državnih računov, državnega proračuna in celotne javne porabe. Računsko sodišče je pri svojem delu neodvisno in vezano na ustavo in zakon.

Dejavnost računskega sodišča je določena v Zakonu o računskem sodišču in zajema revidiranje poslovanja uporabnikov javnih sredstev in svetovanje. Računsko sodišče z neodvisnim in strokovnim delovanjem ne skrbi samo za pravočasno in kakovostno izpolnjevanje svojih zakonskih obveznosti, ampak skuša z usmerjanjem zmogljivosti na pomembna in tvegana področja javnega sektorja prispevati k pravilnejšemu in smotrnejšemu poslovanju uporabnikov javnih sredstev.

CILJI

Poslanstvo računskega sodišča je, da pravočasno in objektivno obvešča javnost o pomembnih odkritjih revizij poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter na podlagi izkušenj in poznavanja dobre prakse poslovanja javnega sektorja svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje finančno poslovanje. Z razkrivanjem nepravilnosti in nesmotnosti opozarja na odgovornost državnih organov in nosilcev javnih funkcij v državi ter tako deluje v dobro vseh prebivalcev Republike Slovenije in Evropske unije.

Računsko sodišče je konec leta 2006 sprejelo Strategijo za obdobje od 2007 do 2013, v kateri so določeni naslednji strateški cilji:

- Cilj 1: pravočasno in kakovostno poročati državnemu zboru in javnosti o rezultatih revidiranja porabe javnih sredstev;
- Cilj 2: učinkovito se odzivati na spremembe v okolju ter na zahteve in interese javnosti;
- Cilj 3: z izvajanjem revizij koristiti javnemu sektorju in prispevati k zmanjšanju nepravilnosti in nesmotnosti v poslovanju uporabnikov javnih sredstev;
- Cilj 4: stopnjevati svetovalno vlogo;
- Cilj 5: povečati sposobnosti in znanje zaposlenih na računskem sodišču in jim nenehno zagotavljati izobraževanje in doseganje strokovnih nazivov;
- Cilj 6: izboljševati komunikacijsko strategijo in krepiti sodelovanje z drugimi;
- Cilj 7: izboljševati organizacijo in upravljanje računskega sodišča.

Strateški cilji so bili upoštevani v Programu dela za izvrševanje revizijske pristojnosti za leto 2009.

URESNIČEVANJE CILJEV

Uresničevanje strateškega cilja 1

Pravočasno in kakovostno poročati državnemu zboru in javnosti o rezultatih revidiranja porabe javnih sredstev

Računsko sodišče mora v skladu z določbami 25. člena Zakona o računskem sodišču vsako leto revidirati:

- pravilnost izvršitve državnega proračuna (pravilnost poslovanja države),
- pravilnost poslovanja javnega zavoda za zdravstveno zavarovanje,
- pravilnost poslovanja javnega zavoda za pokojninsko zavarovanje,
- pravilnost poslovanja ustreznega števila mestnih in drugih občin,
- poslovanje ustreznega števila izvajalcev gospodarskih javnih služb,
- poslovanje ustreznega števila izvajalcev negospodarskih javnih služb.

Poleg teh obveznih revizij si računsko sodišče vsako leto prizadeva opraviti tudi čim več drugih revizij, tako da lahko državnemu zboru in zainteresirani javnosti zagotavlja pravočasne, zanesljive in kakovostne informacije o finančnem poslovanju, izvajanju nalog, doseganju ciljev in rezultatov, upravljanju in notranjih kontrolah uporabnikov javnih financ.

V letu 2009 je računsko sodišče izvajalo 135 revizij in na tej podlagi izdalo:

- 69 revizijskih poročil - od tega 1 skupno mednarodno revizijsko poročilo okoljske revizije,
- 27 porevizijskih poročil,
- zapise o pregledu letnih poročil o poslovanju političnih strank,
- 2 poročili o opravljeni predrevizijski poizvedbi,
- 73 osnutkov revizijskih poročil,
- 70 predlogov revizijskih poročil,
- 1 zbirno poročilo.

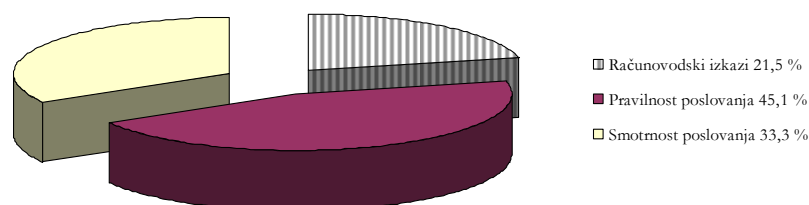
Vrste revizij

Revizije se razvrščajo glede na cilje, ki si jih računsko sodišče zastavi v reviziji. V letu 2009 so bili v revizijah določeni naslednji cilji:

- izrek mnenja o računovodskih izkazih,
- izrek mnenja o skladnosti poslovanja s predpisi in
- izrek mnenja o smotrnosti poslovanja; pri tem računsko sodišče lahko izreče mnenje o gospodarnosti, učinkovitosti ali uspešnosti poslovanja posameznega revidiranega uporabnika javnih sredstev.

Vrste revizij, za katere so bila revizijska poročila izdana v letu 2009, prikazuje slika 1.

Slika 1: Vrste revizij glede na revizijske cilje



Računsko sodišče izvaja tudi revizije, v katerih hkrati izreče mnenje o dveh izmed zgoraj naštetih ciljev. Od 69 revizij, dokončanih v letu 2009, je bil pri 33,3 odstotkih cilj revizije izrek mnenja o smotrnosti poslovanja, s čimer ohranjamo primerljiv delež revizij smotrnosti iz leta 2008 (36,0 odstotkov). Tudi v letu 2009 je največji delež pripadel revizijam pravilnosti, takšnih je bilo skupaj (kot posamezen cilj oziroma kot eden od dveh ciljev) 45,1 odstotka od vseh revizij, kar z le odstotkom in pol manj pomeni primerljiv delež glede na leto 2008. Revizij z izključnim ciljem računovodskih izkazov ni bilo, kot eden od dveh ciljev pa te revizije predstavljajo dobro petino vseh revizij (21,5 odstotka), kar pomeni 7,5 odstotka več kot v letu 2008.

Kar 33 revizij (devet več kot leto poprej) oziroma skoraj polovica (47,8 odstotka) je takšnih revizij, kjer sta cilja revidiranja dva, in sicer izrek mnenja o računovodskih izkazih in izrek mnenja o pravilnosti poslovanja oziroma izrek mnenja o pravilnosti poslovanja in smotrnosti poslovanja. Med revizijskimi poročili, izdanimi v letu 2009, je bilo tovrstnih revizij (z dvema ciljema) 32,0 odstotkov.

V letu 2009 je bilo dokončanih 34 revizij, katerih cilj je bil oceniti smotrnost poslovanja. Od tega je bilo 23 revizij takih, pri katerih je bil edini cilj ocena smotrnosti poslovanja, 11 pa je bilo takih, kjer je bil cilj revizije poleg ocene smotrnosti tudi mnenje o pravilnosti. Ocene smotrnosti poslovanja so vključevale revizije pri občinah, izvajalcih negospodarskih javnih služb, izvajalcih gospodarskih javnih služb, posameznih ministrstvih in drugih uporabnikih javnih sredstev. Tovrstne revizije predstavljajo 49,3 odstotkov vseh poročil, izdanih v letu 2009, s čimer ohranjamo primerljiv delež iz leta 2008 (52,0 odstotkov).

V letnem načrtu računskega sodišča je bil eden izmed ciljev izvedba ustreznega števila revizij občin. Pri revidiranju občin je bil v kar 60,0 odstotkih primerov zastavljen le en cilj revizije, to je izrek mnenja o smotrnosti poslovanja (v letu 2008 v 35,0 odstotkih), preostali del revizij (30,0 odstotkov) je bil usmerjen v pravilnost poslovanja, 10 odstotkov pa je imelo dva cilja, pravilnost in smotrnost.

Pravočasnost in kakovost poročil

Pravočasnost poročila je najpomembnejša in najlažje merljiva pri obvezni reviziji pravilnosti izvršitve državnega proračuna, saj rok za njeno dokončanje izhaja iz Zakona o javnih financah. To je hkrati tudi

najobsežnejša revizija računskega sodišča, zato je bilo veliko pozornosti in revizijskega dela namenjenega prav njeni izvedbi in pravočasnosti. Revizijsko poročilo o predlogu zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2008 je bilo izdano skladno z rokom, ki ga predpisuje Zakon o javnih financah. Za druge obvezne revizije roki za izdajo revizijskega poročila niso določeni, si pa računsko sodišče prizadeva, da bi bila revizijska poročila čim bolj aktualna; to je podrobneje določeno v drugem strateškem cilju, ki je obravnavan v naslednjem poglavju tega poročila.

Kakovost poročil zagotavljajo notranji proces zagotavljanja kakovosti in tudi postopki, določeni z zakonom. Tako vsak podroben načrt, osnutek poročila in predlog poročila podrobno pregledajo v kabinetih namestnikov predsednika računskega sodišča in po potrebi tudi v pravni službi. Pri tem se preverjata predvsem skladnost z revizijskimi standardi in pravilna uporaba predpisov. Končno poročilo, preden ga podpiše predsednik, pregleda še redakcijska komisija, ki preveri jezikovno, pravno in revizijsko ustreznost poročila. K zagotavljanju kakovosti prispevajo tudi določbe Zakona o računskem sodišču, ki predpisujejo izvedbo razčiščevalnega sestanka. Na tem sestanku lahko revidiranec izpodbija posamezna razkritja v osnutku revizijskega poročila, ali pa jih samo pojasnjuje. Razčiščevalni sestanek ni potreben, če revidiranec sporoči, da ne izpodbija nobenega od razkritij iz osnutka poročila. Če na razčiščevalnem sestanku revidiranec ni uspešno izpodbijal revizijskih razkritij, lahko to stori še v ugovoru na predlog revizijskega poročila. Ugovor obravnava senat, ki ga sestavljajo predsednik in oba namestnika predsednika. Odločitve senata so dokončne.

Uresničevanje strateškega cilja 2

Odzivati se učinkovito na spremembe v okolju ter na zahteve in interese javnosti

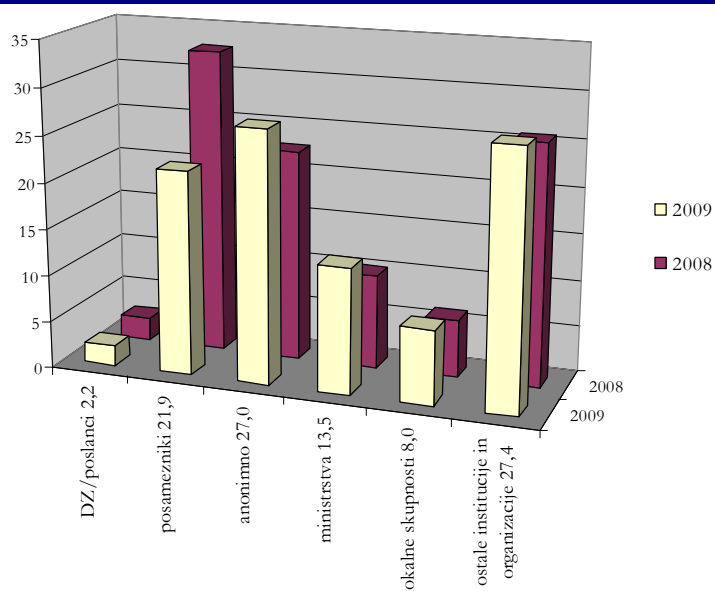
Računsko sodišče za vsako leto pripravi program izvrševanja revizijske pristojnosti, v katerem so navedene revizije, ki jih bo izvajalo v tem letu. Pri določanju letnega programa dela se poleg zakonskih obveznosti upoštevajo predvsem pomembnost uporabnikov javnih sredstev, tveganja za nepravilno ali nesmotrno poslovanje v povezavi z obsegom proračuna, siceršnji nadzor nad sredstvi uporabnika, možni učinki revizije in prejete pobude za revizije iz državnega zbora, prejete pobude posameznikov ter aktualne objave v medijih. Ker se okoliščine med uresničevanjem letnega programa dela spreminjajo, se računsko sodišče tem spremembam prilagaja in letni program dela ustrezno spreminja. Tako je bilo v letu 2009 v program dela, zaradi prilagajanja novim okoliščinam in za zagotavljanje aktualnosti, dodatno uvrščenih 31 revizij, kar pomeni deset več kot v letu 2008, 19 pa jih je bilo iz programa dela črtanih.

Prejete pobude za revidiranje

Računsko sodišče je v letu 2009 prejelo 274 pobud za uvedbo revizij, kar je za tretjino manj, kot v letu 2008, ko je bilo prejetih pobud 357 in skoraj za petino več kot v letu 2007, ko je bilo prejetih 231 pobud. Največ so jih posredovale različne pravne osebe (gospodarske družbe, institucije, javna podjetja, zavodi, društva in združenja), skupaj kar 75 pobud. Sledijo jim anonimne pobude, ki jih je bilo 74 ter posamezniki oziroma skupine posameznikov, ki so prispevali 60 pobud. Iz državnega zbora je bilo vloženih 6 pobud, ob tem pa je Komisija za nadzor proračuna na 10. seji, 10. decembra 2009, po obravnavi točke "Predlogi za program dela Računskega sodišča Republike Slovenije v letu 2010" sprejela sklep, s katerim je predlagala, da računsko sodišče v končni pripravi programa revizij za leto 2010 upošteva predloge članov komisije iz razprave. Vladne službe, ministrstva in organi v sestavi ministrstev so vložili

skupaj 37 pobud. V tej številki je zajetih tudi 5 pobud Davčne uprave Republike Slovenije in 13 pobud Policije. Dve pobudi sta vložila sodišče in tožilstvo, 30 pobud pa Komisija za preprečevanje korupcije. Organi lokalnih skupnosti so poslali 22 pobud za uvedbo revizije. Delež prejetih pobud posameznih vlagateljev v letu 2009 in primerjavo glede na preteklo leto prikazuje slika 2.

Slika 2: Pobude za izvedbo revizij glede na vlagatelja v letu 2009 in primerjava z letom 2008



V letu 2009 je bilo dokončanih 22 revizij, ki jih mora računsko sodišče v skladu s predpisi obvezno izvesti, 35 revizij, ki so bile uvedene na podlagi ocenjenih tveganj in pomembnosti revidiranca in 12 revizij, ki so bile uvedene na podlagi prispelih pobud in aktualnih problemov javnega sektorja. To pomeni, da je bilo 17 odstotkov od vseh dokončanih revizij takih, ki pomenijo sprotni odziv na pobude javnosti oziroma na aktualne dogodke v javnem sektorju.

Uvedene predrevizijske poizvedbe

Zakon o računskem sodišču predvideva institut predrevizijske poizvedbe. Računsko sodišče lahko pred uvedbo revizije zahteva od uporabnika javnih sredstev vsa obvestila, ki se mu zdijo potrebna, knjigovodske listine, podatke in drugo dokumentacijo in opravi druge poizvedbe, ki so potrebne za načrtovanje ali izvajanje revizije. Zaradi odziva na aktualne probleme javnega sektorja smo v letu 2009 uvedli 4 predrevizijske poizvedbe in izdali 2 poročila o opravljeni predrevizijski poizvedbi. Poročila o opravljeni predrevizijski poizvedbi vsebujejo oceno tveganj in predlog, da se revizija na podlagi takšne poizvedbe vključi ali ne vključi v Program dela za izvrševanje revizijske pristojnosti Računskega sodišča Republike Slovenije.

Prejete pobude državnega zbora

V letu 2009 je računsko sodišče prejelo 6 pobud poslancev državnega zbora oziroma Komisije za nadzor javnih financ. Ob tem pa je, kot je navedeno v podpoglavju Prejete pobude za revidiranje, Komisija za

nadzor poročila na 10. seji, 10. decembra 2009, po obravnavi točke "Predlogi za program dela Računskega sodišča Republike Slovenije v letu 2010" sprejela sklep, s katerim je predlagala, da računsko sodišče v končni pripravi programa revizij za leto 2010 upošteva predloge članov komisije iz razprave.

Tabela 1: Predlogi za uvedbo revizij, prejeti v letu 2009 iz državnega zbora

Zap. št.	Predlagatelj	Opis predloga
1	Odbor za kulturo, šolstvo, šport in mladino	Revizija poslovanja javnega zavoda RTV Slovenija v letih 2005 do 2008
2	Komisija za nadzor javnih financ	Revizija pravilnosti in smotrnosti poslovanja Urada predsednika države za leti 2008 in 2009
3	Komisija za nadzor javnih financ	Revizija pravilnosti in smotrnosti razpolaganja s stvarnim in finančnim premoženjem Mestne občine Ljubljana
4	Komisija za nadzor javnih financ	Revizija pravilnosti in smotrnosti razpolaganja s stvarnim in finančnim premoženjem Mestne občine Nova Gorica
5	Komisija za nadzor javnih financ	Revizija pravilnosti in smotrnosti razpolaganja s stvarnim in finančnim premoženjem Mestne občine Murska Sobota
6	Komisija za nadzor javnih financ	Revizija pravilnosti in smotrnosti poslovanja sklada NEK in njegovo naložbeno politiko za obdobje zadnjih petih let

Na pobudo poslancev državnega zbora oziroma Komisije za nadzor javnih financ iz let 2008 in 2009 smo v že sprejetem letnem programu dela za tekoče leto upoštevali določilo drugega odstavka 25. člena Zakona o računskem sodišču. Ob tem je potrebno dodati, da je realizacija pobud poslancev državnega zbora oziroma Komisije za nadzor javnih financ v zadnjem obdobju v različnih fazah revizijskega postopka, pri čemer bodo nekatera revizijska poročila, ki so bila uvedena na podlagi pobud, izdana v letošnjem letu oziroma se v letošnjem letu izvajajo.

Uresničevanje strateškega cilja 3

Z izvajanjem revizij koristiti javnemu sektorju in prispevati k zmanjšanju nepravilnosti in nesmotnosti v poslovanju uporabnikov javnih sredstev

Računsko sodišče prispeva k zmanjšanju nepravilnosti in nesmotnosti v poslovanju uporabnikov javnih sredstev na več načinov. Preventivno deluje že s svojo vlogo najvišjega organa kontrole državnih računov, državnega proračuna in celotne javne porabe, ki mu jo namenja ustava. Pri izvajanju revizij pa računsko sodišče aktivno vpliva na izboljšanje poslovanja uporabnikov javnih sredstev s tem, da v revizijah ugotavlja nepravilnosti in nesmotnosti ter zahteva njihovo odpravo in/oziroma vzpostavitev takega nadzornega sistema, ki preprečuje nastajanje podobnih nepravilnosti in nesmotnosti v prihodnje.

Pri vplivanju na izboljševanje poslovanja javnega sektorja je pomembna tudi svetovalna in izobraževalna vloga računskega sodišča, ki pa je vključena v naslednji strateški cilj (strateški cilj 4: stopnjevalni svetovalno

vlogo).

Koristi, ki jih za javni sektor zagotavlja računsko sodišče, so merljive in nemerljive. Merljive koristi so prihranki javnih sredstev, ki so nastali na podlagi ugotovitev in ukrepov računskega sodišča. Nemerljive koristi pa so povečanje znanja in zavedanja o pomembnosti pravilnega in smotrnega poslovanja ter odgovornosti pristojnih za to. S tem računsko sodišče vpliva na pravilnejše in smotrnejše poslovanje uporabnikov javnih sredstev.

Doseženi prihranki

Računsko sodišče si je med letnimi cilji zadalo, da pri dveh izbranih revizijah oceni prihranek ali druge učinke revizije. V nadaljevanju so predstavljeni ocenjeni učinki pri treh revizijah.

Revizija smotrnosti ravnanja z ločeno zbranimi komunalnimi odpadki v Republiki Sloveniji od leta 2005 do konca leta 2007

Ocenjujemo, da potencialni prihranki, ki bi jih Ministrstvo za okolje in prostor lahko uresničilo z izvedbo popravljalnih ukrepov in upoštevanjem priporočil, podanih pri reviziji smotrnosti ravnanja z ločeno zbranimi komunalnimi odpadki v Republiki Sloveniji od leta 2005 do konca leta 2007 znašajo 53,2 milijona evrov. Prihranki predstavljajo prihranke proračuna, izvajalcev gospodarske javne službe (v nadaljevanju: GJS) ravnanja z odpadki oziroma uporabnikov storitev GJS ravnanja z odpadki v obdobju od leta 2010 do 2013, za katerega Ministrstvo za okolje in prostor načrtuje cilje ločenega zbiranja odpadkov.

Prihranke bi dosegli:

- s spremembo načina financiranja zbiranja embalaže, ki bi se krila iz embalažnine in ne iz cene GJS, s čemer bi stimulirali ločeno zbiranje embalaže in povečali odgovornost zavezancev za plačilo embalaže glede uporabe vrst embalaže. S prenosom obveznosti za kritje stroškov zbiranja in prevoza embalaže bi izvajalci GJS oziroma uporabniki njihovih storitev v letih od 2010 do 2013 prihranili 26,9 milijona evrov;
- zaradi povečanega interesa za ločeno zbiranje embalaže, ki bi bil posledica ukrepa iz prve alineje, bi se dosegli načrtovani cilji MOP v letu 2013 in s tem znižale količine odloženih odpadkov. Na podlagi ocene stroškov odlaganja odpadkov v primeru obstoječega trenda odlaganja odpadkov do leta 2013 in stroškov odlaganja odpadkov po trendu, ki bi bil posledica doseganja načrtovanih rezultatov ločenega zbiranja odpadkov smo ocenili prihranek v višini 13,7 milijona evrov, ki bi pomenil nižje stroške izvajalcev GJS in uporabnikov njihovih storitev;
- z izvedbo ukrepov spodbujanja kompostiranja odpadkov neposredno pri uporabnikih bi se zmanjšal delež odloženih bioloških odpadkov, s tem pa bi do leta 2013 zmanjšali stroške odlaganja odpadkov v višini 3,4 milijona evrov;
- zaradi uvedbe ločenega zbiranja biološko razgradljivih odpadkov in njihovega kompostiranja, bi se zmanjšala količina odloženih bioloških odpadkov, povečali pa stroški kompostiranja, neto učinek obeh ukrepov do leta 2013 pa bi bil prihranek pri izvajalcih GJS oziroma njihovih uporabnikih v višini 4,2 milijona evrov;
- s preusmeritvijo porabe okoljske dajatve iz projektov gradnje ali sanacije odlagališč, bi občine v svojih proračunih v letu 2010 pridobile 5 milijonov evrov več sredstev za spodbujanje ločenega zbiranja odpadkov ali predelave.

Revizija smotrnosti izvajanja in financiranja programa gradnje avtocest v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2004 do konca leta 2007

Računsko sodišče je pri izvajanju revizije smotrnosti izvajanja in financiranja programa gradnje avtocest v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2004 do konca leta 2007 ugotovilo, da so neustrezno vzpostavljena razmerja pri gradnji avtocest med Ministrstvom za promet in Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji, d. d., Celje (v nadaljevanju: DARS) povzročila tudi neobračunavanje davka na dodano vrednost od izgrajenih avtocest. Zato smo na podlagi revizijskega poročila posredovali pobudo Davčni upravi Republike Slovenije, naj opravi davčni pregled in obračuna neplačani davek na dodano vrednost.

Zato ocenjujemo, da lahko Davčna uprava Republike Slovenije poveča prihodke proračuna iz naslova obračuna davka na dodano vrednost za:

- 250,9 milijona evrov od izgrajenih avtocest v letih od 2004 do 2007
- 70 milijonov evrov na leto od leta 2008 naprej ob predvidenem obsegu gradnje avtocest.

Opozorili smo tudi na to, da se iz avtocestnega programa financirajo tudi projekti, ki niso del avtocest in bi jih morali financirati drugi pristojni upravljavci infrastrukture, pri čemer ocenjujemo, da so mogoči prihranki zaradi sofinanciranja investicij oziroma prenosa obveznosti financiranja na druge upravljavce v višini 5 odstotkov letnega programa izgradnje avtocest, torej okrog 25 milijonov evrov na leto.

Revizija smotrnosti ureditev izvajanja gospodarske javne službe sistemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije v letu 2007

Pri reviziji smotrnosti ureditev izvajanja gospodarske javne službe sistemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije (v nadaljevanju: SODO) v letu 2007 smo ocenili, da bi bili mogoči prihranki proračuna, SODO, oziroma uporabnikov električne energije, 44,6 milijona evrov, in sicer:

- pri zmanjšanju najemnine, saj smo ugotovili, da je v revidiranem obdobju zgolj v polovici leta 2007 SODO zaradi neustrezne ureditve pri razdelitvi prihodkov od izvajanja GJS SODO oziroma plačevanju najemnine za infrastrukturo elektro podjetjem plačal 1,5 milijona evrov preveč stroškov. Z izvedbo popravljalnih ukrepov in vzpostavitvijo nadzora nad stroški storitev bi tako SODO letno prihranil več kot 3 milijone evrov oziroma v obdobju treh let 9.536.232 evrov;
- pri ustrezni porabi sredstev povprečnih stroškov priključevanja, ki jih je SODO v revidiranem obdobju prepustil elektro podjetjem, pri čemer ni vzpostavil pogojev za nadziranje zaračunavanja najemnine za infrastrukturo financirano iz teh sredstev. Ob izvedbi popravljalnega ukrepa bi SODO zadržal lastništvo sredstev iz zaračunavanja povprečnega stroška priključevanja, s čemer bi zgolj v revidiranem obdobju v polovici leta 2007 prihranil 5,8 milijona sredstev, torej 11,6 milijona sredstev na leto oziroma 35.187.828 evrov v naslednjih treh letih.

Popravljalni ukrepi

Uporabnik javnih sredstev, v katerega poslovanju so bile razkrite nepravilnosti ali nesmotnosti, lahko te odpravi med revizijskim postopkom, če pa jih ne odpravi, mora računskemu sodišču poročati o popravljalnih ukrepih v odzivnem poročilu. Namen popravljalnih ukrepov je odprava nepravilnosti

oziroma nesmotnosti in izboljšanje poslovanja v prihodnosti. Roki za oddajo odzivnega poročila so od 30 do 90 dni in so odvisni od zahtevnosti popravljalnih ukrepov. Za nekatere revizije, izdane na koncu leta 2009, se ta rok izteče v letu 2010. Revizorji računskega sodišča izkazane ukrepe ovrednotijo v porevizijskem poročilu. Večina revidiranih uporabnikov javnih sredstev v odzivnih poročilih dokaže, da so nepravilnosti odpravili.

Računsko sodišče lahko popravljalne ukrepe preveri tudi tako, da izvede novo revizijo, revizijo verodostojnosti odzivnega poročila. Cilj tovrstne revizije je izrek mnenja o verodostojnosti odzivnega poročila.

Nekateri popravljalni ukrepi so tudi take vrste, da mora revidirani uporabnik javnih sredstev izkazati, da je vsaj začel aktivnosti, ki bodo, ob ustreznem nadaljevanju priporočenih aktivnosti, v daljšem časovnem obdobju dale ustrezne rezultate. Kako je revidirani uporabnik javnih sredstev v resnici upošteval priporočila računskega sodišča, pa se lahko natančno oceni le z novo revizijo po daljšem časovnem obdobju.

Računsko sodišče oceni zadovoljivost popravljalnih ukrepov v porevizijskem poročilu. Če oceni, da ugotovljene nepravilnosti oziroma nesmotnosti niso zadovoljivo odpravljene, lahko izda poziv za ukrepanje, naslovljen na organ, ki je za to pristojen. To je organ, za katerega računsko sodišče oceni, da lahko v mejah svojih pristojnosti ukrepa zoper odgovorno osebo uporabnika javnih sredstev in o svojem ukrepanju v 30 dneh obvesti računsko sodišče. Če računsko sodišče oceni, da pomembne nepravilnosti in nesmotnosti niso zadovoljivo odpravljene, o tem obvesti državni zbor in poda poziv za razrešitev odgovorne osebe in sporočilo za javnost.

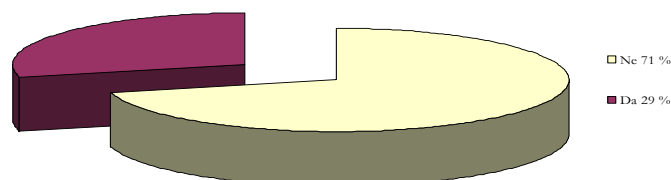
V letu 2009 je računsko sodišče od skoraj tretjine (29,0 odstotkov) revidiranih uporabnikov javnih sredstev zahtevalo odzivno poročilo, v letu 2008 pa od 49,0 odstotkov revidiranih uporabnikov javnih sredstev. Delež je v letu 2009 v primerjavi z letom 2008 upadel za petino.

Revidirani uporabniki javnih sredstev so v odzivnih poročilih izkazali 129 popravljalnih ukrepov za ugotovljene nepravilnosti, napake in nesmotnosti. Računsko sodišče je v letu 2009 izdalo 27 porevizijskih poročil, v katerih je ocenilo 107 popravljalnih ukrepov. 85 ukrepov je bilo zadovoljivih, 13 delno zadovoljivih in 9 nezadovoljivih. Zaradi nezadovoljivih popravljalnih ukrepov je računsko sodišče osmim revidirancem (enakemu številu, kot leto poprej) izdalo sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja in na tej podlagi podalo organom, za katere je ocenilo, da lahko ukrepajo, šest pozivov za ukrepanje zoper uporabnika javnih sredstev. V enem od navedenih primerov je šlo za nezadovoljive popravljalne ukrepe pri pomembnih nepravilnostih, zato je računsko sodišče ugotovilo hudo kršitev obveznosti dobrega poslovanja in izdalo poziv za razrešitev odgovorne osebe.

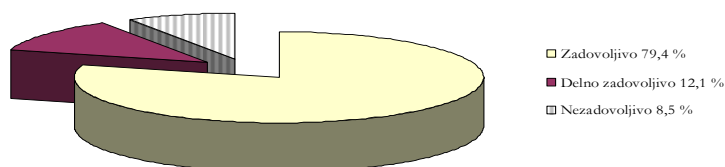
Delež zahtev za predložitev odzivnih poročil v izdanih revizijskih poročilih in izdanih porevizijskih poročilih z oceno zadovoljivosti sprejetih ukrepov prikazuje slika 3.

Slika 3: Deleža podanih zahtev za predložitev odzivnih poročil v izdanih revizijskih poročilih in deleži ocen zadovoljivosti popravljalnih ukrepov v izdanih porevizijskih poročilih

Podana zahteva za predložitev odzivnih poročil v izdanih revizijskih poročilih



Ocena zadovoljivosti ukrepov v izdanih porevizijskih poročilih



Pomembnejše zahteve za popravljalne ukrepe, priporočila in njihova realizacija

Največji del ukrepov, ki so jih morali izkazati revidirani uporabniki javnih sredstev, se je nanašal na izboljšave, povezane s stroški dela in z zaposlovanjem, izplačila funkcionarjem, na postopke javnega naročanja, na izboljšave, povezane s pripravo računovodskih izkazov, na odpravljanje kršitev predpisov na področju gospodarskih javnih služb, na poslovanje javnih skladov, krepitev notranjih kontrol in zamenjavo neustreznih notranjih aktov.

Popravljalni ukrepi, ki jih je računsko sodišče naložilo revidiranim uporabnikom javnih sredstev za odpravo nepravilnosti, so se nanašali predvsem na:

- stroške dela in zaposlovanja,
- urejenost področja zdravil v Republiki Sloveniji,
- gospodarnost in smotrnost nakupa oklepnikov 8x8,
- gradnjo predora Šentvid,
- izvajanje in financiranje programa gradnje avtocest,
- ureditev izvajanja gospodarske javne službe systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije (SODO),
- državno sofinanciranje medijev,
- sistem sodnih in izvensodnih poravnav,
- soočanje s problematiko rakavih bolezni,

- stopnjo zadolženosti slovenskih občin,
- izvajanje filmskega programa,
- doseganje zastavljenih ciljev Nacionalnega stanovanjskega programa,
- druga področja.

Stroški dela in zaposlovanje

Uporabnikom javnih sredstev smo med drugim priporočili:

- Določanje in opredeljevanje delovnih mest, potrebnih za izvajanje delovnih nalog v aktu o sistemizaciji,
- vrednotenje delovnih mest in razporejanje zaposlenih,
- določanje količnikov osnovnih plač,
- določanje obsega sredstev in izplačevanje delovne uspešnosti,
- določanje in izplačevanje dodatkov, kot so: dodatek zaradi obveznosti izvolitve v naziv, funkcijski dodatek, dodatek za vplive delovnega okolja in obremenitve pri delu, dodatek za posebne obremenitve in odgovornosti, dodatek za vodenje, dodatek zaposlenim v nosilnih poklicih za posebne obremenitve in odgovornosti in dodatek za delovno dobo in dodatek za delo na terenu,
- sklepanje avtorskih in podjemnih pogodb - zahtevali smo predvsem izdelavo analiz obstoječega stanja in ugotavljanje dejanskih potreb po delu po pogodbah civilnega prava ter ureditev nepreglednega in neenotnega sklepanja in izplačevanja dela po avtorskih in podjemnih pogodbah.

Urejenost področja zdravil v Republiki Sloveniji

Ministrstvo za zdravje, Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke ter Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije naj:

- analizirajo postopke procesa zagotavljanja dostopnosti zdravil, to je postopek podelitve dovoljenja za promet, določitve cene in razvrstitve zdravil na liste, jih skušajo optimizirati z mednarodno primerljivimi cilji in načini, upoštevajoč sistemske usmeritve na področju zdravil, ter določijo nosilce nalog in odgovornosti za posamezne aktivnosti, s čimer bi:
 - dosegli boljšo odzivnost na vloge ponudnikov zdravil in s tem odpravo zaostankov na področju podelitve dovoljenja za promet in razvrščanja zdravil na liste;
 - na podlagi jasno opredeljenih kriterijev o razvrščanju zdravil na liste kontinuirano odločal samo en organ;
 - na podlagi analize učinkov sistema določanja cen zdravil preverili ustreznost obstoječega sistema in ga po potrebi na podlagi rezultatov analize spremenili;
 - omogočili ponovljiv in avtomatiziran izračun cene posameznega zdravila, s tem pa bi dejansko lahko dvakrat letno preverili vse cene zdravil, ki imajo dovoljenje za promet v Republiki Sloveniji;
- več pozornosti namenijo ukrepom, s katerimi bi z izobraževanjem in informiranjem zdravnikov in farmacevtov ter uporabnikov zdravil vplivali na bolj racionalno ravnanje z zdravili, in sicer:
 - bolj jasno opredelili in bolj dosledno izvajali odgovornosti za izobraževanje in informiranje zdravnikov in farmacevtov in uporabnikov zdravil;

- izboljšali sodelovanje in koordinacijo med revidiranci na področju izobraževanja in informiranja zdravnikov in farmacevtov ter uporabnikov zdravil;
- združili dve obstoječi zbirki podatkov o zdravilih v enovito nacionalno zbirko podatkov o zdravilih, pri tem pa bi skušali maksimizirati sinergijske učinke in kvaliteto storitev za končnega uporabnika;
- na ravni države vzpostavijo enovito zbirko podatkov o vrednostni in količinski uporabi zdravil, tako zdravil na recept kot tudi bolnišničnih zdravil.

Gospodarnost in smotrnost nakupa oklepnikov 8x8

Računsko sodišče je za izboljšanje poslovanja Ministrstva za obrambo na področju večjih vojaških nakupov priporočilo, da pri načrtovanju zagotavlja usklajenost med različnimi dokumenti načrtovanja in investicijsko dokumentacijo, optimizira število načrtovalskih dokumentov in ukrepa v primeru, ko ugotovi neskladje med načrtovanimi finančnimi sredstvi in predvideno ceno investicije v vojaško opremo. Pri izvedbi naročila naj čim bolj natančno opredeli predmet nakupa, v primerih, ko v postopku predvideva pogajanja, naj ta izvede z vsemi ponudniki, bolje naj tudi kontrolira načrtovana finančna sredstva za predviden obseg naročila. Pri izvajanju pogodbe naj že ob začetku projekta določi vodjo projekta in jasno opredeli njegove naloge in odgovornosti, pri poročanju o projektu pa naj izboljša zlasti poročanje glede na predvideno porabo finančnih sredstev za projekt.

Gradnja predora Šentvid

Računsko sodišče je DARS naložilo, da mora v odzivnem poročilu predložiti dokazila, da je izvedla naslednji ukrep:

- v notranjih aktih mora določiti, da se še pred oddajo javnega naročila pripravi razpisna dokumentacija, katere projekt za razpis bo temeljil na projektu za izvedbo; poleg tega naj določi, da se javno naročilo lahko odda šele po zaključku postopka umeščanja v prostor, pridobitvi gradbenega dovoljenja in pripravi projekta za izvedbo.

DARS je v odzivnem poročilu navedla, da je sprejela sklep in organizacijski akt Organizacija gradenj in obnov, s katerima je podrobneje določila posamezna dejanja oziroma pogoje za izvedbo določenih faz v postopku oddaje javnega naročila. Uprava DARS je v sklepu določila obvezna ravnanja uprave, odgovornih vodij služb ter drugih zaposlenih, ki so vključeni v proces organizacije gradnje in obnov, da pri izvajanju procesa organizacije gradenj in obnov, poleg vseh zakonskih določil in določil, ki jih določajo drugi v družbi veljavni akti, upoštevajo tudi naslednja določila sklepa:

- še pred oddajo javnega naročila se pripravi razpisna dokumentacija, katere projekt za razpis bo temeljil na projektu za izvedbo (v nadaljevanju: PZI), razen za tiste objekte in naprave, za katere je smiselno, da jih glede na tehnologijo gradnje in izvedbe zagotavlja izvajalec del (npr. premostitveni objekti);
- javno naročilo se lahko odda šele po zaključku postopka umeščanja v prostor, pripravi PZI in pridobitvi gradbenega dovoljenja (v nadaljevanju: GD) s tem, da je s pojmom GD mišljeno tudi pridobljeno delno GD, če obsega večino oddanih del.

Odzivno poročilo je bilo ocenjeno kot zadovoljivo v delu, ki se nanaša na pridobitev GD in PZI pred oddajo javnega naročila, razen za premostitvene objekte (npr. predore, viadukte, pokrite vkope), kjer so

ukrepi, ki dopuščajo opustitev priprave PZI pred oddajo javnega naročila, nezadovoljivi. DARS namreč za določitev izjem, kjer priprava PZI pred oddajo javnega naročila ni obvezna, ni podala ustrezne utemeljitve.

Izvajanje in financiranje programa gradnje avtocest

Ministrstvu za promet smo naložili, naj v odzivnem poročilu izkaže naslednje popravljalne ukrepe:

- izdelavo predloga akta, v katerem opredeli način in roke plačevanja koncesijske dajatve v državni proračun, ter posredovanje tega predloga v obravnavo in sprejem Vladi Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada RS);
- izdelavo načrta aktivnosti z opredeljenimi roki in odgovornimi osebami za izdelavo sprememb in dopolnitev dolgoročnega programa za gradnjo avtocest in drugih državnih cest, ki bodo zagotovile popolno dinamiko finančnih in investicijskih tokov ter razmejitev izvajanja investicijskih poslov med pristojne upravljavce načrtovanih gradenj;
- izdelavo načrta aktivnosti z opredeljenimi roki in odgovornimi osebami za izdelavo predloga sprememb in dopolnitev pogodbe o naročilu, na podlagi katerih se bo uredil način prenosa pravic in obveznosti iz sklenjenih poslov za račun Republike Slovenije na Republiko Slovenijo, kot določa 3.b člen Zakona o DARS;
- izdelavo načrta aktivnosti z opredeljenimi roki in odgovornimi osebami za prevzem in evidentiranje javne cestne infrastrukture in pripadajočega dolga v svoje poslovne knjige v letu 2009;
- izdelavo predloga akta, ki naj pri gradnji javnih cest jasno omeji vključevanje drugih investicij (ali finančnih obveznosti investitorja) in druge gospodarske javne infrastrukture v državne prostorske načrte, ter jasno razmejitev obveznosti financiranja vlaganj v gospodarsko javno infrastrukturo med vse pristojne upravljavce oziroma državne in občinske organe.

DARS smo naložili, da mora v odzivnem poročilu izkazati naslednje popravljalne ukrepe:

- izdelavo načrta aktivnosti z opredeljenimi roki in odgovornimi osebami za izvedbo postopkov, ki bodo v letu 2009 zagotovili izločitev premoženja Republike Slovenije iz poslovnih knjig družbe;
- izdelavo predloga sprememb in dopolnitev internih aktov, ki bodo zagotovile ureditev računovodenja, poročanja in poslovanja družbe po pogodbi o naročilu in koncesijski pogodbi v skladu s predpisi in računovodskimi usmeritvami.

Ministrstvu za promet smo obenem priporočili, naj:

- preuči in predlaga spremembe Zakona o DARS tako, da bo jasno in natančno opredelilo opremo in naprave koncesije po vrsti in namenu uporabe ter da ne bo mogoč prenos lastništva nekaterih sestavnih delov avtocest v last DARS;
- preuči in oceni, katero opremo in naprave koncesije bo po poteku koncesijskega razmerja treba odkupiti in v kolikšni vrednosti, ter katera oprema in naprave bi lahko predstavljale vložek koncesionarja pri morebitni sklenitvi novega koncesijskega razmerja;
- v ustreznem predpisu uredi način in postopke za letno načrtovanje razvoja in obnavljanja avtocest in drugih cest po nacionalnem programu in za letno poročanje o izvedbi letnih načrtov, v katerem naj določi obvezno vsebino in način prikazovanja in vrednotenja načrtovanih vlaganj ter v skladu s tem poročanje o izvedbi teh vlaganj;
- preuči in analizira organiziranost nalog gradnje in obnavljanja avtocest ter s tem povezane stroške v DARS in DDC, svetovanje in inženiring, d. o. o., Ljubljana; na podlagi dobljenih rezultatov naj izdela

in predlaga ustrezne spremembe ureditve in organiziranosti gradnje in obnavljanja državnih cest v Republiki Sloveniji in jih uveljavi pri načrtovani gradnji državnih cest (3., 3.a in 4. razvojne osi) ter izvedbi dodatnega avtocestnega programa;

- preuči in zagotovi usklajenost investicijske in projektne dokumentacije pri gradnji Pomurskega avtocestnega kraka z novelacijo investicijskih programov ali z ustrezno spremembo državnega prostorskega načrta;
- pri izvedbi sprememb pogodbe o naročilu naj zagotovi, da mu bo DARS mesečno izdajala račune (na podlagi zbranih situacij in računov dejanskih izvajalcev del), da bo s tem zagotovilo sprotno evidentiranje javne cestne infrastrukture in obveznosti za plačilo v poslovne knjige.

Odzivni poročili sta bili ocenjeni kot zadovoljivi.

Ureditev izvajanja gospodarske javne službe systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije (SODO)

Ministrstvu za gospodarstvo smo naložili, da mora v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe, ki se nanašajo na:

- pripravo strategije o vzpostavitvi učinkovite ureditve izvajanja GJS SODO, da bi se zagotovila kar največja neodvisnost izvajalca GJS SODO in uresničitev ciljev Direktive 2003/54/ES o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 96/92/ES; pri tem naj opredeli vse aktivnosti in njihove nosilce ter terminski načrt izvedbe načrtovanih aktivnosti; v strategiji naj jasno določi koordinacijo aktivnosti Ministrstva za gospodarstvo, Agencije za energijo in izvajalca GJS SODO;
- izdelavo načrta aktivnosti z opredeljenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami, ki bodo na podlagi izdelane študije v razumnem roku zagotovile uresničitev druge točke sklepa Vlade RS glede izvedbe pogovorov z manjšinskimi lastniki delnic v elektropodjetjih in s sindikati elektropodjetij ter zagotovile prenos elektroenergetske infrastrukture v posredno ali neposredno last Republike Slovenije in zagotovile ustrezno organiziranost družbe SODO za razpolaganje s to infrastrukturo;
- izdelavo načrta aktivnosti z opredeljenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami, s katerimi bo do izvedbe aktivnosti iz prejšnje alineje zagotovljen drugačen način financiranja storitev elektropodjetij, v okviru katerega bodo prihodki elektropodjetij predstavljali le kritje njihovih stroškov (ne pa prihodnjih investicij) in ustrezn donos, obenem pa bo onemogočen prenos sredstev, ki pripadajo SODO, na elektropodjetja za financiranje sredstev v lasti elektropodjetij;
- zahtevo po predložitvi evidence elektroenergetske infrastrukture od elektropodjetij, kot določa 9. člen Uredbe o energetske infrastrukture;
- izdelavo načrta aktivnosti z opredeljenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami, ki bodo zagotovile, da se bo družba SODO ustrezno usposobila in kot neodvisni organ začela izvajati javna pooblastila.

Družba SODO je morala v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe, ki se nanašajo na:

- pridobitev popolnega in točnega seznama elektroenergetske infrastrukture od lastnikov elektroenergetske infrastrukture po nazivu osnovnega sredstva z vsaj naslednjimi podatki: datum pridobitve, nabavna vrednost, stopnja amortizacije, sedanja vrednost na dan 31. 12. 2008, popravek vrednosti na dan 31. 12. 2008 in višino amortizacije v letu 2008;

- vzpostavitev nadzora nad točnostjo in popolnostjo podatkov o elektroenergetski infrastrukturi v elektropodjetjih;
- izdelavo načrta aktivnosti z opredeljenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami, s katerimi bo zagotovljen drugačen način financiranja storitev elektropodjetij, v okviru katerega bodo prihodki elektropodjetij predstavljali le kritje njihovih stroškov (ne pa prihodnjih investicij) in omogočali ustrezen donos, obenem pa bo onemogočen prenos sredstev, ki pripadajo družbi SODO, na elektropodjetja za financiranje sredstev v lasti elektropodjetij;
- izdelavo načrta aktivnosti z opredeljenimi aktivnostmi, roki in odgovornimi osebami, ki bodo zagotovile, da se bo družba SODO ustrezno usposobila in kot neodvisni organ začela izvajati javna pooblastila.

Izkazani popravljalni ukrepi v odzivnih poročilih so bili ocenjeni za zadovoljive.

Državno sofinanciranje medijev

Ministrstvo za kulturo je moralo v odzivnem poročilu navesti ukrepe in predložiti dokaze, s katerimi bi izkazalo:

- zagotovitev izvajanja 18. člena Akta o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Ministrstvu za kulturo, ki določa pripravo letnih splošnih in trimesečnih operativnih programov dela ter letnih in trimesečnih poročil o opravljenem delu, oziroma na drug način zagotovilo dosledno načrtovanje in poročanje o opravljenem delu;
- izvedbo potrebnih ukrepov, s katerimi bo zagotovilo, da so v strokovni komisiji samo tisti člani, ki izpolnjujejo vse predpisane pogoje za članstvo; vzpostavitev sistema notranjih kontrol, ki bodo preprečevale imenovanje in delovanje oseb, ki za članstvo v strokovni komisiji ne izpolnjujejo predpisanih pogojev;
- da je s preveritvijo delovanja in morebitno dopolnitvijo notranjih aktov zagotovilo delovanje sistema notranjih kontrol, ki bo zagotovil izvedbo plačil po potrditvi odgovorne osebe o količini in kakovosti opravljenega dela, izkazanega z verodostojnimi listinami, ki so določene v predpisih in pogodbah;
- da je pričelo s postopki ugotavljanja odgovornosti posameznikov v postopkih izplačil;
- ureditev sistema nadzora nad izpolnjevanjem pogodbenih obveznosti izvajalcev sofinanciranih projektov, ki bo, če bo prišlo do kršitev pogodbenih določil, zagotavljal začetek ustreznih postopkov za izterjavo neupravičenih izplačil in njihovo vračilo v proračun;
- da izvaja postopke formalnega in vsebinskega nadzora nad izvajalci sofinanciranih projektov iz razpisa 2008, in če se ugotovi, da ne izpolnjujejo pogodbenih obveznosti, izvede ustrezne postopke za izterjavo neupravičenih izplačil proračunskih sredstev.

Za izboljšanje obstoječega sistema državnega sofinanciranja medijev je računsko sodišče Ministrstvu za kulturo podalo tudi več priporočil.

Ker je bil v porevizijskem postopku del ukrepov ocenjen kot delno zadovoljiv, del pa kot nezadovoljiv, je računsko sodišče Ministrstvu za kulturo izreklo sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja.

Sistem sodnih in izvensodnih poravnav

Ministrstvom in državnemu pravobranilstvu smo podali 27 priporočil, ki so bila večinoma že izvedena med revizijo: ministrstva so za sodelovanje z Državnim pravobranilstvom določila kontaktne osebe. Vlada RS je sprejela sklep, da Ministrstvo za pravosodje pripravi enotne usmeritve in osnovna izhodišča za mirno reševanje sporov oziroma sklepanja poravnav v javnem sektorju. Ministrstvo za pravosodje je že pripravilo osnutek pravilnika o enotnih usmeritvah in osnovnih izhodiščih za mirno reševanje sporov in sklepanje poravnav. Ministrstvo za pravosodje pripravlja tudi Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o državnem pravobranilstvu, v katerem bo ena od predlaganih novosti določitev obveznega predhodnega postopka poravnave pred sodišči in upravnimi organi. Ministrstvo za finance je posodobilo programsko opremo MFERAC za izračun obresti in opis kontov, iz katerega je mogoče razbrati, da je izplačilo vezano na obračun po sodnem postopku.

Soočanje s problematiko rakavih bolezni

Ministrstvo za zdravje naj prične celostno obravnavati in izvajati politiko rakavih bolezni ter nadaljuje z izvajanjem aktivnosti tako, da:

- na podlagi kakovostnih podatkov načrtno, ažurno in natančno spremlja stanje na področju rakavih bolezni;
- načrtuje aktivnosti in ukrepe boja proti raku tako, da najprej določi natančne, merljive, dosegljive, zanesljive in časovno opredeljene cilje ter zagotovi ustrezne, zadostne in pravočasne zmogljivosti za njihovo uspešno in učinkovito izvajanje;
- zagotovi sistematično izvajanje načrtovanih aktivnosti ter vzpostavi sistem poročanja, spremljanja doseganja ciljev in merjenja učinkov, vključno z ustreznim ukrepanjem;
- na področju mreže akterjev preventivnega zdravstvenega varstva rakavih bolezni deluje bolj povezovalno, pri tem pa naj zagotovi udeležbo in dialog z vsemi nosilci zdravstvenega varstva in drugimi javnostmi, predvsem v fazi načrtovanja in izvajanja preventivnih aktivnosti;
- za učinkovito izvajanje aktivnosti preuči upravičenost obstoja in delovanja različnih strokovnih organov;
- preuči obliko in način za vzpostavitev učinkovitega sistema evidentiranja podatkov o stroških zdravljenja rakavih bolezni in izvajanju preventive, ki bi vključeval vsebinske in finančne podatke, zagotavljal celovit in transparenten pregled področja rakavih bolezni ter omogočal ciljno spremljanje financiranja;
- načrtuje finančna sredstva primarne preventive tako, da bodo v okviru celostnega načrta odražala ciljno usmerjeno financiranje in pri tem preuči tudi možnosti dodatnega črpanja sredstev iz obstoječih finančnih mehanizmov na ravni Evropske unije;
- vzpostavi sistematičen pristop k uresničevanju posameznih ciljev primarne preventive, vključno s spremljanjem (so)financiranih projektov, ocenjevanjem uspešnosti doseganja ciljev in merjenjem učinkov.

V porevizijskem poročilu smo ocenili, da so bili začeti postopki, ki bodo pripomogli k izboljšanju stanja na področju soočanja s problematiko rakavih bolezni v Republiki Sloveniji. Vendar pa izkazani popravljalni ukrepi brez nadaljnjih aktivnosti, usmerjenih v zagotavljanje ustreznih, zadostnih in pravočasnih zmogljivosti, še ne predstavljajo zadostne podlage za uspešno in učinkovito načrtovanje ter izvajanje aktivnosti preventivnega zdravstvenega varstva. Del ukrepov, ki jih je sprejelo Ministrstvo za zdravje, smo ocenili kot delno zadovoljive, del pa kot zadovoljive.

Stopnja zadolženosti slovenskih občin

Računsko sodišče je revidiralo pravilnost in smotrnost poslovanja občin glede zadolžitve in pogodbenih razmerij, ki pomenijo zadolžitev, po stanju na dan 31. 12. 2006 in 31. 12. 2007, ter uspešnost uravnavanja zadolževanja pri Ministrstvu za finance in desetih slovenskih občinah. Od sedmih občin, Občine Kuzma, Občine Lovrenc na Pohorju, Občine Miklavž na Dravskem polju, Mestne občine Murska Sobota, Občine Muta, Občine Radlje ob Dravi in Občine Šmarje pri Jelšah, ni bilo zahtevano odzivno poročilo, ker nepravilnosti, ki so bile razkrite med revizijskim postopkom, ni mogoče odpraviti oziroma nepravilnosti niso bile razkrite. Od treh občin, Občine Gornji Grad, Občine Gornji Petrovci in Občine Štore, je računsko sodišče zahtevalo odzivno poročilo, ker med revizijskim postopkom niso bile odpravljene vse razkrite nepravilnosti oziroma sprejeti ustrezni popravljalni ukrepi.

Občinam smo podali več priporočil za izboljšanje pravilnosti in smotrnosti poslovanja glede zadolžitve in pogodbenih razmerij, ki pomenijo zadolžitev, Ministrstvu za finance pa priporočila za izboljšanje uspešnosti uravnavanja zadolževanja. Ukrepi, ki so bili izkazani v odzivnih poročilih, so bili ocenjeni kot zadovoljivi.

Izvajanje filmskega programa

Filmski sklad Republike Slovenije (v nadaljevanju: Filmski sklad) je moral v odzivnem poročilu izkazati popravljalne ukrepe, ki se nanašajo na:

- sprejem metodologije za vrednotenje filmov in načrt aktivnosti za prevrednotenje neopredmetenih dolgoročnih sredstev na njihovo nadomestljivo vrednost z 31. 12. 2009;
- z Ministrstvom za kulturo usklajen načrt aktivnosti za preoblikovanje Filmskega sklada v eno izmed oblik, ki jo določa Zakon o javnih skladih (v nadaljevanju: ZJS-1);
- uvrstitev osnovne plače zaposlene v pravilni plačni in tarifni razred glede na raven izobrazbe v pravilniku o sistemizaciji delovnih mest Filmskega sklada in pogodbi o zaposlitvi zaposlene;
- izkaz plačevanja sejin članom nadzornega sveta ob upoštevanju rokov iz Uredbe o sejinah in povračilih stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih;
- priprava predloga sprememb splošnih pogojev poslovanja Filmskega sklada in predložitve v sprejem nadzornemu svetu, v katerem bo za sofinanciranje programov in projektov Filmskega sklada opredeljena uporaba pravilnih postopkov javnih natečajev po Zakonu o uresničevanju javnega interesa za kulturo glede na način določitve kriterijev za izbor in njihovega ovrednotenja;
- predložitev pogodbe o sofinanciranju filmov Akademije za gledališče, radio, film in televizijo oziroma vzorca pogodbe z vključitvijo vseh zahtevanih določb, ki jih opredeljujejo predpisi;
- vključitev določila glede predložitve listine o finančnem zavarovanju v projekt vloženih proračunskih sredstev v nove pogodbe o sofinanciranju filmskih projektov v skladu s splošnimi pogoji poslovanja Filmskega sklada oziroma v vzorce pogodb, ki bodo vsebovala pravilna določila glede listin o finančnem zavarovanju sredstev v filmske projekte;
- začetek postopkov za sklenitev pogodb o določitvi deležev za 13 zaključenih filmskih projektov z upoštevanjem vseh sredstev za posamezen projekt, ki jih je dodelil Filmski sklad;
- predložitev pogodbe o zaposlitvi za direktorja Filmskega sklada v času priprave odzivnega poročila.

Popravljalni ukrepi Ministrstva za kulturo so se morali nanašati na:

- s Filmskim skladom usklajen načrt aktivnosti za preoblikovanje Filmskega sklada v eno izmed oblik, ki jo določa ZJS-1;
- izkaz o upoštevanju vseh stroškov Filmskega sklada, ki jih mora upoštevati pri izračunu sredstev za izvajanje javne službe Filmskega sklada za leto 2009;
- načrt aktivnosti za izvajanje nadzora nad poslovanjem Filmskega sklada in nadzora nad izvajanjem odobrenih programov, ki jih mora izvajati Filmski sklad.

Računsko sodišče je obenem obema revidirancema izreklo tudi vrsto priporočil za izboljšanje poslovanja. Popravljalni ukrepi Ministrstva za kulturo, ki so bili preverjeni v porevizijskem postopku, so bili ocenjeni kot delno zadovoljivi in zadovoljivi, ukrepi Filmskega sklada pa kot nezadovoljivi in delno zadovoljivi, zaradi česar je bil slednjemu izrečen sklep o hudi kršitvi obveznosti dobrega poslovanja, prvemu pa sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja.

Doseganje zastavljenih ciljev Nacionalnega stanovanjskega programa

Stanovanjskemu skladu Republike Slovenije in Ministrstvu za okolje in prostor smo podali več priporočil, ki se nanašajo na ročnost načrtovanja, določitev ciljev in njihovo spremljanje, spremljanje ukrepov na področju stanovanjske politike, izvedbo ukrepov na področju gradnje neprofitnih stanovanj, zagotavljanje primerne obsega sredstev za realizacijo razvojnih dokumentov, regulatorno vlogo ministrstva, vzpostavitev evidenc stanovanj, zagotovitev delovanja stanovanjskega sveta in poročanje.

Druga področja

Na podlagi izvedenih revizij je računsko sodišče podalo tudi priporočila oziroma predloge pravnim osebam, ki niso bile opredeljene kot revidiranci, vendar lahko s svojimi aktivnostmi vplivajo na odpravo ugotovljenih nepravilnosti oziroma nesmotnosti.

Drugi ukrepi

Računsko sodišče poleg izvajanja revizij in ukrepanja na podlagi izdanih revizijskih poročil tudi z drugimi aktivnostmi pripomore k boljšemu poslovanju uporabnikov javnih sredstev. Ena pomembnejših je dajanje predlogov za spremembo zakonodaje oziroma sistemskih rešitev na posameznih področjih poslovanja javnega sektorja.

Predlogi za spremembo predpisov

V letu 2009 je računsko sodišče predlagalo spremembo ali dopolnitev naslednjih zakonov oziroma podzakonskih predpisov:

Ministrstvo za promet:

- naj izdela predlog akta, v katerem bo opredelilo način in roke plačevanja koncesijske dajatve za uporabo avtocest v državni proračun;
- naj izdela predlog akta, ki naj pri gradnji javnih cest jasno omeji vključevanje drugih investicij (ali finančnih obveznosti investitorja) in druge gospodarske javne infrastrukture v državne prostorske načrte ter jasno razmejuje obveznosti financiranja vlaganj v gospodarsko javno infrastrukturo med vse pristojne upravljavce oziroma državne in občinske organe;
- priporočili smo, naj preuči in predlaga spremembe Zakona o DARS tako, da bo jasno in natančno opredelilo opremo in naprave koncesije po vrsti in namenu uporabe ter da ne bo mogoč prenos lastništva nekaterih sestavnih delov avtocest v last DARS;
- priporočili smo, naj v ustreznem predpisu uredi način in postopke za letno načrtovanje razvoja in obnavljanja avtocest in drugih cest po nacionalnem programu in za letno poročanje o izvedbi letnih načrtov, v katerem naj določi obvezno vsebino in način prikazovanja in vrednotenja načrtovanih vlaganj ter v skladu s tem poročanje o izvedbi teh vlaganj.

Ministrstvo za kulturo:

- naj izdela predlog spremembe Zakona o uresničevanju javnega interesa v kulturi, s katerim bi se jasno določila vrsta javnega natečaja za filmske projekte, ki jih financira Filmski sklad.

Ministrstvo za okolje in prostor:

- naj dopolni Uredbo o ravnanju z biološko razgradljivimi odpadki ter jasno opredeli možne načine izvajanja javne službe za zbiranje različnih vrst bioloških odpadkov in ali je v okviru izvajanja javne službe kompostiranje mogoče;
- naj v Uredbi o obremenjevanju okolja zaradi odlaganja odpadkov določi okoljsko dajatev, ki bo spodbujala ločeno zbiranje komunalnih odpadkov;
- naj izdela predlog sprememb Uredbe o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo, ki se nanašajo na določanje deležev družb za ravnanje z odpadno embalažo pri prevzemanju odpadne komunalne embalaže, določitev letne količine zbrane odpadne komunalne embalaže, ki jo morajo zbrati izvajalci javne službe v posameznih občinah, določitev podrobnejših meril za določanje stroškov v sistemu ravnanja z odpadno embalažo, natančnejšo opredelitev poročanja o porabi sredstev družb za ravnanje z odpadno embalažo, ki so bila pridobljena za zagotavljanje predpisanega ravnanja z zbrano odpadno embalažo, ter sankcij, če družbe o porabi teh sredstev ne poročajo na ustrezen način;
- priporočili smo, naj preuči možnost prenosa pristojnosti za izvajanje GJS odlaganja komunalnih odpadkov na državno raven in posledično spremeni Zakon o varstvu okolja;
- priporočili smo, naj pripravi predlog sprememb Uredbe o načinu, predmetu in pogojih izvajanja GJS ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami in določi sankcije za nepravilno ravnanje z izrabljenimi avtomobilskimi gumami;
- priporočili smo, naj pripravi spremembe ustreznih predpisov tako, da se določi odgovornost za ustrezno ravnanje z izrabljenimi avtomobilskimi gumami tudi na predelovalce in poostri nadzor nad predelovalci izrabljenih avtomobilskih gum.

Občina Črnomelj:

- naj sprejme odlok o obliki in načinu izvajanja GJS urejanja in čiščenja javnih površin.

Mestna občina Nova Gorica:

- naj nadaljuje aktivnosti za sprejem odloka o obliki in načinu izvajanja GJS urejanja in čiščenja javnih površin.

Mestna občina Murska Sobota je že med revizijskim postopkom:

- sprejela Odlok o načinu opravljanja gospodarske javne službe vzdrževanja parkov, nasadov, zelenic ter vseh drugih zelenih površin na območju Mestne občine Murska Sobota (Uradni list RS, št. 108/07), ter s tem določila način izvajanja gospodarske javne službe urejanja in čiščenja javnih površin.

Občina Postojna je že med revizijskim postopkom:

- sprejela spremembo Odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Postojna, spremembo Odloka o organizaciji in delovnem področju občinske uprave Občine Postojne ter Odlok o urejanju in čiščenju javnih zelenih površin na območju Občine Postojna, v katerih je Občina Postojna določila, da urejanje in čiščenje javnih zelenih površin izvaja režijski obrat Občine Postojna.

V letu 2009 je računsko sodišče predlagalo spremembo ali dopolnitev naslednjih zakonov:

- spremembe Zakona o javnih financah;
- spremembe Zakona o financiranju občin;
- spremembe Zakona o stvarnem premoženju države, pokrajin in občin.

Sodelovanje s policijo in tožilstvom

Z organi pregona sodelujemo pri preiskovanju kaznivih dejanj na način, da organom na njihovo zahtevo posredujemo revizijsko dokumentacijo ter osnutke ali predloge revizijskih poročil, oziroma končna poročila. Sodelovanje poteka tudi na način skupnih sestankov in posvetov.

Kazniva dejanja

V letu 2009 smo policiji oziroma tožilstvu posredovali gradivo petih primerov, kot naznanilo kaznivih dejanj.

Prekrški

Na podlagi ugotovitev v revizijskih poročilih so bili pristojnim organom vloženi trije predlogi za uvedbo postopka o prekršku.

Zahteve za oceno ustavnosti in zakonitosti Ustavnemu sodišču

V letu 2009 je računsko sodišče na podlagi revizije predloga zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2008 vložilo zahtevo za oceno zakonitosti 29. člena Uredbe o prodaji in drugih oblikah razpolaganja s finančnim premoženjem države in občin. Na podlagi revizije smotrnosti reguliranja in izvajanja GJS dejavnosti systemskega operaterja prenosnega omrežja je bila podana zahteva za oceno ustavnosti in zakonitosti posameznih določb Energetskega zakona, Akta o določitvi metodologije za obračunavanje omrežnine in kriterijih za ugotavljanje upravičenih stroškov za elektronska omrežja in Uredbe o splošnih pogojih za dobavo in odjem električne energije. Tretja zahteva za oceno ustavnosti in zakonitosti je bila podana na podlagi revizije pravilnosti poslovanja Mestne občine Ljubljana, in sicer za posamezne določbe Odloka o posebni in podrejeni rabi javnih površin in za posamezne določbe Odloka o ustanovitvi Proračunskega sklada za odpravo posledic obremenitve okolja v Mestni občini Ljubljana.

Uresničevanje strateškega cilja 4

Stopnjevat i svetovalno vlogo

Računsko sodišče opravlja svetovalno vlogo med izvajanjem revizij in v porevizijskem postopku, ko daje revidirancem zahteve za popravljalne ukrepe in priporočila za izboljšanje poslovanja. Poleg tega pa tudi odgovarja na vprašanja državnega zbora, uporabnikov javnih sredstev in javnosti. Posebna oblika svetovanja je tudi izobraževanje, ki ga organizira računsko sodišče ali na njem sodeluje s predstavitvijo revizijskih razkritij iz izvedenih revizij ter daje priporočila za boljše poslovanje širšega kroga uporabnikov javnih sredstev.

Odgovarjanje na vprašanja

V letu 2009 je računsko sodišče dalo 159 odgovorov na vprašanja o javnih financah, kar z rahlim upadom (5 odstotkov) glede na leto 2008 ohranja nivo pisnih odgovorov uporabnikom javnih sredstev.

V letu 2009 so člani računskega sodišča in vrhovni državni revizorji na podlagi zaprosil uporabnikov javnih sredstev največkrat, kar v tretjini primerov, svetovali lokalnim skupnostim, sledijo pa jim ministrstva z organi v sestavi ter javni zavodi, fundacije in agencije.

Najpogostejša javnofinančna vprašanja se nanašajo na naslednja področja:

- delovna razmerja in funkcije,
- izplačila plač,
- povračila stroškov v zvezi z delom (regres za prehrano, terensko delo),
- drugi osebni prejemki (sejnine) in pogodbe o delu v javnem sektorju,

- pristojnosti občinskih nadzornih odborov,
- različna vprašanja finančnega poslovanja države, občin ter javnih zavodov in javnih podjetij,
- javna naročila,
- zdravstvo,
- cenitev in prodaje premoženja ter zemljišč,
- drugih vprašanj.

Izobraževanje za proračunske uporabnike

Člani senata računskega sodišča, vrhovni državni revizorji in drugi predstavniki računskega sodišča so tudi v letu 2009 nadaljevali z dobro prakso, da prenašajo izkušnje in ugotovitve revizij na proračunske uporabnike iz različnih sektorjev in segmentov.

Tako sta na povabilo Združenja občin Slovenije januarja 2009 v Litiji vrhovna državna revizorja mag. Mojca Planinšek in mag. Jorg Kristijan Petrovič predavala na seminarju o delovanju nadzornih odborov v občinah. Predstavila sta strukturo in poslovanje nadzornih odborov z vidika zunanjega nadzora ter spregovorila o sredstvih za delo nadzornih odborov in pogojih opravljanja nadzora. Navedla sta primere dobrih praks poslovanja nadzornih odborov in predloge za njihovo kakovostnejše delovanje.

Aprila 2009 je na Ptujju predsednik računskega sodišča dr. Igor Šoltes v okviru posveta Dnevi občin in srečanja županov na temo Evropski denar čaka na projekte občin, udeležencem spregovoril o črpanju sredstev iz proračuna Evropske unije v finančni perspektivi 2007–2013 ter posebnostih pri revidiranju prejetih sredstev iz evropskega proračuna.

V Gotenici so maja 2009 potekali Dnevi gospodarskih kriminalistov, na katerih so predavali tudi predstavniki računskega sodišča. Predsednik dr. Šoltes je opisal pristojnosti in postopek dela računskega sodišča, vrhovni državni revizor mag. Jorg Kristijan Petrovič je predstavil najpogostejše kršitve pri poslovanju državnih organov in pri porabi sredstev Evropske unije, vrhovna državna revizorka mag. Mojca Planinšek pa najpogostejše kršitve pri poslovanju občin. Svetovalca predsednika mag. Petra Zemljič in Aleksander Petrovič sta spregovorila o kazenskih ovadbah, ki jih je vložilo računsko sodišče ter kršitvah na področju dodeljevanja transfernih sredstev in na področju javnih naročil.

Na mednarodni okrogli mizi z naslovom Ureditve volilne kampanje, je maja 2009 v Ljubljani sodeloval prvi namestnik predsednika računskega sodišča Tomaž Vesel, ki je spregovoril o nadzoru nad finančnim poslovanjem političnih strank, vprašanjih glede obdavčitve delnega povračila stroškov v primeru, ko je organizator fizična oseba, o ureditvi področja presežkov zbranih sredstev za volilno kampanjo, ki so namenjena za humanitarne dejavnosti, o trendu zadolževanja organizatorjev volilnih kampanj, o nejasnosti definicije stroškov volilne kampanje ter o predlogu Zakona o integriteti v javnem sektorju, v delu, ki se nanaša na volilno kampanjo.

Predsednik računskega sodišča dr. Igor Šoltes se je junija 2009 udeležil okrogle mize z naslovom Vizija razvoja Evropske unije, ki je bila organizirana v okviru Zavoda Moja Soseska, projekt pa je podprlo Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji v okviru pobude za spodbujanje dialoga o prihodnosti Evropske unije s skupnim imenom *Debate Europe*.

Oktobra 2009 so v Portorožu potekali XXXV. dni slovenskih pravnikov, v okviru katerih je o smotrnosti upravljanja javnih sredstev na področju javnih zavodov predaval predsednik računskega sodišča dr. Igor Šoltes.

Uresničevanje strateškega cilja 5

Povečati sposobnosti in znanje zaposlenih na računskem sodišču in jim nenehno zagotavljati izobraževanje in doseganje strokovnih nazivov

Delo, ki ga opravljajo zaposleni računskega sodišča, mora biti opravljeno strokovno in zelo kakovostno. Navedeno med drugim tudi vpliva na obvezno izpopolnjevanje in nenehno usposabljanje vseh zaposlenih ter vključevanje v različne programe izobraževanja. V finančnem načrtu računskega sodišča za leto 2009 so bila za plačila kotizacij za različna strokovna izpopolnjevanja in usposabljanja (seminarji, delavnice, posveti, kongresi) predvidena sredstva v višini 46.299 evrov, realizirana pa v višini 39.361 evrov.

V skladu z načrtom so se zaposleni udeleževali izobraževanja za pridobitev stopnje izobrazbe, usposabljanj za delo in izpopolnjevanj.

Izobraževanje za pridobitev stopnje izobrazbe

V letu 2009 ni bilo izvedenega internega natečaja za sofinanciranje študija ali za pridobitev študijskega dopusta. Konec leta 2009 ima računsko sodišče sklenjenih 7 pogodb o izobraževanju za študij in sicer 5 za podiplomski ter 2 za dodiplomski študij.

Usposabljanje za delo

V skladu s predpisi se zaposleni računskega sodišča udeležujejo usposabljanj za delo, in sicer: za pridobitev naziva državni revizor, notranji državni revizor, pravniški državni izpit.

Računsko sodišče je v mesecu maju objavilo interni natečaj za sklenitev pogodbe o izobraževanju za naziv državni revizor. Izvajalec programa je bilo računsko sodišče po Programu izobraževanja za pridobitev naziva državni revizor (št. 3502-2/2009-1 z dne 18. 5. 2009), ki ga je sprejel predsednik računskega sodišča. Na natečaju je bilo izbranih 27 javnih uslužbencev, s katerimi je bila sklenjena pogodba o izobraževanju za pridobitev naziva državni revizor.

Program izobraževanja za pridobitev naziva državni revizor se je začel 27. maja 2009, izobraževanje pa se je z zadnjim predavanjem zaključilo 27. novembra 2009.

Izobraževanje za pridobitev naziva državni revizor je v letu 2009 končalo in pridobilo naziv 26 zaposlenih, od tega po programu Centra za razvoj financ (CEF) 8 zaposlenih (po pogodbah iz prejšnjih let) in 18 po programu, ki ga je izvajalo računsko sodišče. Naziv preizkušeni državni revizor je pridobilo 16 zaposlenih. Leta 2009 je bilo torej pridobljenih 42 novih revizorskih nazivov, kar predstavlja izjemen dosežek.

Konec leta 2009 ima še 19 zaposlenih sklenjene pogodbe o izobraževanju za pridobitev nazivov, in sicer: en zaposleni za pravniški državni izpit, sedem za naziv državni revizor in 11 za naziv preizkušeni državni revizor.

Izpopolnjevanje

Izpopolnjevanje je potekalo v obliki zunanjih in internih seminarjev ter seminarjev v tujini. V skladu z letnim načrtom izobraževanja so bila sredstva, namenjena za kotizacije seminarjev, razdeljena po oddelkih glede na število zaposlenih v posameznem oddelku.

Organizirani so bili štirje interni seminarji, ki se jih je udeležila večina revizorjev:

- Izobraževanje za požarni red in evakuacijo,
- Komuniciranje - umetnost dialoga,
- Računovodstvo za neekonomiste,
- Priporočila redakcijske komisije I - slog, oblika, jezikovna pravilnost.

Uresničevanje strateškega cilja 6

Izboljševati komunikacijsko strategijo in krepi sodelovanje z drugimi

Sodelovanje z državnim zborom

Državni zbor Republike Slovenije mora po Zakonu o računskem sodišču obravnavati revizijska in letna poročila računskega sodišča. Računsko sodišče zato pošlje vsa izdana poročila državnemu zboru. Poročila obravnava Komisija za nadzor javnih financ (v nadaljevanju: komisija). V letu 2009 je računsko sodišče nadaljevalo s pripravami opomnikov z vprašanji za razpravo za obravnavo revizijskega poročila na seji komisije, saj se je izkazalo, da so opomniki članom komisije v pomoč pri obravnavi posameznih revizijskih poročil.

Komisija je v letu 2009 v okviru osmih rednih in ene nujne seje obravnavala 10 poročil računskega sodišča (5 manj kot leto poprej), eno obvestilo o hudi kršitvi obveznosti dobrega poslovanja, poročilo o regijskih posvetih računskega sodišča s predstavniki občin v obdobju 2007–2008 in letno poročilo računskega sodišča za leto 2008. Komisija vabi na vse seje, na katerih se obravnavajo poročila računskega sodišča, predsednika računskega sodišča in tudi druge predstavnike računskega sodišča ter predstavnike revidiranih uporabnikov javnih sredstev.

Tabela 2: Seznam poročil, obravnavanih v državnem zboru

Št. seje	Datum	Revizijsko poročilo
1. redna 2. nujna	15. 1. 2009 9. 2. 2009	• Predlog zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2007
1. nujna	12. 1. 2009 in 26. 2. 2009	• Sredstva Evropske unije v zaključnem računu državnega proračuna
2. redna	5. 2. 2009 in 17. 9. 2009	• Pravilnosti poslovanja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije in Obveščevalno varnostne službe pri Ministrstvu za obrambo v letih 2005, 2006 in prvi polovici leta 2007
3. redna	11. 3. 2009	• Računovodski izkazi Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
4. redna	8. 4. 2009	• Ustavitev postopka likvidacije D.S.U., družbe za svetovanje in upravljanje, d. o. o., Ljubljana (opomba: obravnava poročila še ni bila zaključena)
1. nadalj. 4. redne 5. redna	6. 5. 2009 10. 6. 2009	• Kako upravljamo z Evropskim socialnim skladom
1. nadalj. 4. redne	6. 5. 2009	• Poročilo o regijski posvetih računskega sodišča s predstavniki občin v obdobju 2007–2008
5. redna	10. 6. 2009	• Letno poročilo računskega sodišča za leto 2008
8. redna	4. 11. 2009	• Predlog Zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2008
9. redna 11. redna	2. 12. 2009 20. 1. 2010	• Državno sofinanciranje medijev (opomba: obravnava poročila zaključena v letu 2010)
9. redna 11. redna	2. 12. 2009 20. 1. 2010	• Podeljevanje koncesij v zdravstvu (opomba: obravnava poročila zaključena v letu 2010)
10. redna	10. 12. 2009	• Poslovanje Filmskega sklada in Ministrstva za kulturo • Obvestilo o hudi kršitvi obveznosti dobrega poslovanja

Sodelovanje z Uradom za nadzor proračuna in notranjimi revizorji

Računsko sodišče si prizadeva, da bi uporabniki javnih sredstev vzpostavili tak sistem notranjega nadzora javnih financ, ki bi zagotavljal njihovo pravilno in smotno delovanje.

V letu 2009 se je nadaljevalo sodelovanje z Uradom za nadzor proračuna, organom v sestavi Ministrstva za finance, ki je v skladu z Zakonom o javnih financah odgovoren za razvoj, usklajevanje in preverjanje delovanja notranjega nadzora javnih financ. Na skupnih sestankih so bili obravnavani aktualni problemi notranjega nadzora javnih financ. Pozornost je bila usmerjena predvsem k racionalizaciji dela notranjerevizijskih

služb pri proračunskih uporabnikih in možnostih za zmanjšanje decentraliziranosti organiziranja notranjega revidiranja, sodelovanju med revizorji računskega sodišča in notranjimi revizorji, revidiranju evropskih sredstev, ureditvi osnovnega in dodatnega izobraževanja notranjih revizorjev ter udeležbi revizorjev računskega sodišča v izobraževanju notranjih revizorjev.

Sodelovanje z notranjimi revizorji in Uradom za nadzor proračuna v letu 2009 je bilo po številu aktivnosti primerljivo s sodelovanjem v letu 2008. Poleg tega je bila v letu 2009 na predlog državnega zbora uvedena revizija uspešnosti poslovanja Urada za nadzor proračuna.

Mednarodno sodelovanje

Za uresničitev ciljev iz Strategije računskega sodišča 2007–2013 *Krepiti sodelovanje z drugimi in povečati sposobnosti in znanja zaposlenih* si je računsko sodišče na mednarodnem področju za leto 2009 zastavilo naslednje specifične cilje:

- krepiti sodelovanje z drugimi vrhovnimi revizijskimi institucijami;
- sodelovati na seminarjih in delavnicah, kjer se lahko izkaže ali pridobi zanje, potrebno za razvoj revizijskih veščin, v okviru priznanih revizijskih institucij;
- uveljavitev in prepoznavnost Računskega sodišča Republike Slovenije v evropskih in svetovnih merilih.

Ključne aktivnosti za doseg te ciljev so:

- udeležiti se mednarodnih srečanj, ki pospešujejo aktivno sodelovanje med vrhovnimi revizijskimi institucijami;
- sodelovati s posameznimi vrhovnimi revizijskimi institucijami zaradi skupnih posvetovanj in izmenjave mnenj;
- udeležiti se vseh srečanj, na katerih se lahko kar najbolj izkaže znanje zaposlenih na računskem sodišču;
- udeležiti se seminarjev in delavnic, ki lahko prispevajo k povečanju znanja in veščin zaposlenih;
- sodelovati v delovnih telesih EUROSAI in INTOSAI ter na seminarjih in posvetih v tujini – zunaj okvira revizijskih institucij.

Kazalniki, ki pokažejo, ali se rezultati dosegajo po načrtu, so:

- udeležiti se vseh srečanj in pripravljanih sestankov Odbora za stike v okviru vrhovnih revizijskih institucij Evropske unije;
- srečati se s predstavniki vrhovnih revizijskih institucij doma in v drugih državah – vsaj dve dvostranski srečanja v letu;
- povečati število aktivnih prispevkov na mednarodnih dogodkih za 3–5 odstotkov glede na leto 2008 pri upoštevanju števila udeležb;
- predavanja o temi, ki je bila predstavljena na delavnici ali seminarju – kolikor seminarjev, toliko predavanj na oddelkih;
- udeležiti se vsaj treh sestankov delovnih skupin INTOSAI in EUROSAI, v katerih sodeluje računsko sodišče, in izvesti vsaj tri predavanja na različnih institucijah v tujini.

V letu 2009 se je 34 posvetov, sestankov, delavnic, izobraževanj in uradnih obiskov v tujini udeležilo 44 strokovnjakov z računskega sodišča in pri tem pripravilo 27 prispevkov, torej za 10,7 odstotka več kot v letu 2008 pri upoštevanju števila udeležencev, za vseh 11 izobraževalnih seminarjev pa so pripravili predavanja v posameznih oddelkih računskega sodišča in pogovore s tistimi, ki jih vsebina seminarja zanima. Predstavniki računskega sodišča so imeli tri dvostranska srečanja – eno je potekalo v Ljubljani, drugi dve pa v Črni gori in Braziliji. Strokovnjaki računskega sodišča so se tudi udeležili vseh srečanj in pripravljanih sestankov, ki so potekali v okviru Odbora za stike, se udeležili petih sestankov delovnih skupin in seminarjev, ki jih je organizirala EUROSAL, predstavniki računskega sodišča pa so tudi šestkrat predavali na institucijah v tujini.

Sodelovanje v okviru Odbora za stike

Najživahnejša izmenjava poteka v delovnih skupinah Odbora za stike. Člani odbora za stike so se na lanskoletnem sestanku dogovorili, da bodo v Luksemburgu pripravili okroglo mizo na temo, kako se vrhovne revizijske institucije lahko odzovejo na svetovno finančno krizo. Sestanka se je udeležil tudi predsednik računskega sodišča.

Odbor za stike se je v letu 2009 sestal v Budimpešti in eno od pomembnih vprašanj, ki jih je obravnaval, je bilo vprašanje *povečanih teženj nekaterih vlad po omejitvi pristojnosti vrhovnih revizijskih institucij*.

Vse delovne skupine, organizirane v okviru Odbora za stike, so v letu 2009 organizirale vsaj eno ali dve srečanju. Ena izmed teh skupin je *delovna skupina za strukturne sklade*, ki je v letu 2009 začela izvajati novo skupno revizijo na temo stroškov kontrol pri porabi sredstev Evropske unije. Računsko sodišče je član jedrne skupine te delovne skupine in je sodelovalo na treh sestankih, ki so potekali na Nizozemskem in v Nemčiji.

Obeh sestankov *delovne skupine za razvoj skupnih revizijskih standardov* se je udeležil tudi predstavnik računskega sodišča.

Delovna skupina za javna naročila je imela v letu 2009 dva sestanka, v Belgiji in na Portugalskem. Računsko sodišče je prevzelo so-vodenje te skupine, zato je imel predstavnik računskega sodišča na sestankih prispevke v zvezi z aktualnim dogajanjem na tem področju.

Skupina za koordinacijo deluje v okviru skupine predstavnikov vrhovnih revizijskih institucij Evropske unije in pripravlja program dela za sprejem dokumentov na sestanku Odbora za stike; sestala se je v Londonu, predstavnica računskega sodišča je pripravila poročilo o eni izmed tem, ki je bila nato tudi obravnavana na Odboru za stike. Predstavniki vrhovnih revizijskih institucij pa so imeli sestanek za pripravo gradiva za Odbor za stike v Luksemburgu.

Strokovnjak računskega sodišča se je udeležil tudi vsakoletnega sestanka *delovne skupine za DDV*, ki je imela sestanek v Luksemburgu.

Delovna skupina za izdelavo nacionalnih poročil o porabi evropskih sredstev je imela v letu 2009 sestanek v Budimpešti, sodelovala je tudi predstavnica računskega sodišča.

Skupina za pripravo priporočil za uporabo enotnih revizijskih standardov je imela v letu 2009 dva sestanka v Luksemburgu, na katerih je sodeloval tudi predstavnik računskega sodišča.

Sestanek za *Skupno revizijo vrhovnih revizijskih institucij Madžarske, Italije, Francije in Slovenije* v zvezi z gradnjo železniške proge od Lyona do Budimpešte, v okviru porabe sredstev za evropsko prometno omrežje (TEN-T), je bil v Budimpešti, udeležila sta se ga dva revizorja računskega sodišča.

Seminar na temo *primerjanja metod v fiskalni politiki in pri izvajanju revizij glede uresničevanja Lizbonske pogodbe* je potekal v Helsinkih, udeležila pa sta se ga dva strokovnjaka z računskega sodišča.

Delovna skupina za pripravo intranetne predloge, ki jo je vodila predstavnica računskega sodišča, je v letu 2009 uspešno končala svoje delo.

Bilateralno sodelovanje

Na računsko sodišče je prispela *delegacija Evropskega računskega sodišča* pod vodstvom predsednika Vítorja Manuela da Silva Caldeira in predstavila cilje strategije tega sodišča, pogovori pa so potekali tudi o sodelovanju med obema institucijama. Dvostranski pogovori med predstojniki vrhovnih revizijskih institucij so potekali tudi v Braziliji in v Črni gori.

Računsko sodišče je z nizozemskim računskim sodiščem v letu 2009 dokončalo *skupno revizijo na temo reformnega programa*, zato so se predstavniki obeh sodišč sestali na Nizozemskem.

Računsko sodišče intenzivno sodeluje tudi z nekaterimi vrhovnimi revizijskimi institucijami, ki še razvijajo področja svojega delovanja. Med njimi je tudi vrhovna revizijska institucija Črne gore, ki je povabila predsednika računskega sodišča, da bi sodeloval pri pripravi njihove strategije, s predstavniki te institucije se je srečal tudi na posvetih. V državni revizijski instituciji Srbije in na Uradu za javna naročila Republike Srbije pa je imel predsednik računskega sodišča več predavanj o javnih naročilih.

Sodelovanje v okviru EUROSAI

Evropska organizacija vrhovnih revizijskih institucij (EUROSAI) je ustanovila več delovnih skupin, organizira pa tudi seminarje in konference.

Sestanek *delovne skupine za informacijsko tehnologijo*, katere namen je spodbujati skupne revizijske aktivnosti na področju informacijske tehnologije, je bil v Švici. Sestanka se je udeležil tudi predstavnik računskega sodišča, tema sestanka pa je bila izmenjava izkušenj pri izvedenih pilotnih projektih revidiranja.

Sestanek skupine za okoljsko revidiranje za pripravo programa in dogovor o seminarjih delovne skupine, o oblikah nadaljnjega sodelovanja in implementaciji znanja pri izvajanju okoljskih revizij je potekal na Nizozemskem, seminar pa v Bolgariji. Predstavnica računskega sodišča sodeluje v jedrni skupini in se je udeležila obeh srečanj.

V okviru EUROSAI je potekala tudi *konferenca o skupnem sodelovanju* med EUROSAI in ARABOSAI v Parizu, na katero je bil povabljen tudi predsednik računskega sodišča. Tema konference je bila vloga vrhovnih revizijskih institucij pri razvijanju javnih agencij in modernizaciji države.

Izmenjava dobrih praks in izkušenj posameznih vrhovnih revizijskih institucij s področja spoznavanja metodologije Cobit, načina uporabe in razvijanja IT revizijskega programa, ki temelji na tej metodologiji, je bila tema enega izmed *seminarjev EUROSAI*, ki se ga je udeležila revizorka računskega sodišča.

Sodelovanje v okviru INTOSAI

Računsko sodišče sodeluje v petih delovnih skupinah in odborih Mednarodnega združenja vrhovnih revizijskih institucij – INTOSAI. *Delovna skupina za privatizacijo, ekonomske ukrepe in javno-zasebno partnerstvo* je imela sestanek v Moskvi, udeležila pa sta se ga dva predstavnika računskega sodišča.

Sodelovanje v drugih multilateralnih organizacijah in na posvetih

V Braziliji je potekala delavnica o vlogi vrhovnih revizijskih institucij po svetu in predsednik računskega sodišča je na povabilo organizatorja predstavil delovanje Računskega sodišča Republike Slovenije, ob tej priložnosti pa se je tudi sestal s predsednikom brazilske vrhovne revizijske institucije.

Institucije Evropske unije večkrat organizirajo seminarje, da bi udeleženci dobre prakse lahko prenesli v delovanje svojih institucij. V letu 2008 so se strokovnjaki računskega sodišča udeležili seminarja na temo javnih naročil na področju obrambe, ki je potekal v Maastrichtu.

Tudi v letu 2009 je v Bruslju potekalo redno letno srečanje predstavnikov vrhovnih revizijskih institucij (CNABs – Competent National Audit Bodies) s člani Mednarodnega odbora revizorjev za NATO (IBAN – International Board of Auditors for NATO), kjer predstavniki vrhovnih revizijskih institucij Evropske unije obravnavajo letno poročilo Mednarodnega odbora revizorjev za NATO za preteklo leto, zato se je tudi tega sestanka udeležila predstavnica računskega sodišča.

Odnosi revizijskih institucij z mediji so zelo aktualna tema, pomembna tudi za računsko sodišče, zato je predstavnica računskega sodišča sodelovala na treh delavnicah, ki so potekale v Londonu in Zagrebu.

Evropska komisija je v Bruslju organizirala srečanje, da bi ovrednotili stopnjo notranjega razvoja javnih financ in opredelili smeri za izboljšave v delovanju sistema. Na sestanku je s svojim prispevkom sodeloval tudi predstavnik računskega sodišča.

Predstavitev uporabe, namena in obvladovanje modela analize stroškov in koristi v programskem obdobju 2007 do 2013 je bila tema seminarja v Barceloni, ki se ga je udeležil strokovnjak računskega sodišča.

Na računsko sodišče je v letu 2009 prišlo več delegacij: parlamentarna delegacije iz Kirgizije, delegacija srbskih novinarjev, potekala pa sta tudi delovna sestanka s predstavniki Evropske komisije in skupine OSCE za monitoring volitev poslancev v Evropski parlament.

Računsko sodišče je nadaljevalo z izvajanjem tesnega medsebojnega institucionalnega sodelovanja z vrhovno revizijsko institucijo Velike Britanije z namenom krepitve delovanja vrhovne revizijske institucije Kosova. V tem okviru je prišla v Slovenijo na študijski obisk delegacija vrhovne revizijske institucije

Kosova, strokovnjaki računskega sodišča pa so na Uradu generalnega revizorja na Kosovu pripravili več delavnic na temo krepitve institucije.

Sodelovanje z mediji in javnostmi

Novinarska vprašanja in prošnje za pojasnila

V zadnjih letih je opazen porast števila vprašanj medijev o revizijskih postopkih ter drugih javnofinančnih vprašanjih. Tako je bilo tudi v letu 2009 zabeleženih 135 pisnih novinarskih vprašanj in prošenj za pojasnila, kar ohranja raven povpraševanj glede na leto 2008. Prejeto je bilo tudi večje število telefonskih vprašanj.

Novinarske konference

Od januarja pa do konca decembra 2009 je bilo izvedenih 18 novinarskih konferenc, ena manj kot leto poprej. Ob upoštevanju dejstva, da je bilo od devetnajstih novinarskih konferenc v letu 2008 sedem izvedenih po regijskih posvetih s predstavniki lokalnih skupnosti v Murski Soboti, Mariboru, na Ptuju, v Velenju, Slovenj Gradcu, Semiču in v Ljubljani, je dejansko število izvedenih novinarskih konferenc 2009 v prostorih računskega sodišča šest več kot v letu 2008.

Statistični pregled objav v medijih

Število objavljenih prispevkov v medijih je v letu 2009 naraslo na 4818, kar pomeni povečanje za skoraj petino, oziroma natančneje za 18,8 odstotka glede na leto 2008. Večje število prispevkov je odraz načrtovanih medijskih aktivnosti po izdaji revizijskih poročil, sprotne obveščanja in dobrega sodelovanja z mediji, ki spremljajo delo računskega sodišča.

Največji delež objav beležimo v mesecu avgustu, ko je bilo predstavljeno revizijsko poročilo o gospodarnosti in smotrnosti nakupa oklepnikov 8x8. Obsežnejše medijske objave, povezane z ugotovitvami glede navedenega nakupa so se nadaljevale tudi v mesecu septembru, ko je bilo precej pozornosti namenjene tudi revizijskemu poročilu o predlogu zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2008. V marcu beležimo drugo največje število objav, kar gre pripisati izdaji dveh revizijskih poročil, od katerih se je prvo nanašalo na pravilnost postopkov pri gradnji predora Šentvid, predvsem na upravičenost gradnje predora s polnim priključkom na Celovško cesto, z dopolnitvijo gradbenega dovoljenja, s postopki oddaje javnega naročila za gradnjo predora in z nadzorom pristojnega Ministrstva za promet nad izvajanjem pogodbe. Drugo poročilo se je nanašalo na smotrnost izvajanja in financiranja programa gradnje avtocest v Republiki Sloveniji v letih od 2004 do 2007, revidiranja pa sta bila Ministrstvo za promet in DARS. Z revizijo smo preverjali ustreznost ureditve odnosov med prometnim ministrstvom in DARS-om pri načrtovanju, izvajanju in financiranju gradnje avtocest, namen revizije pa je bil tudi ugotoviti, koliko bo stala gradnja avtocest. V istem mesecu je bilo predstavljeno tudi revizijsko poročilo o smotrnosti (uspešnosti, učinkovitosti in gospodarnosti) ureditve izvajanja gospodarske javne službe sistemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije (SODO) v letu 2007.

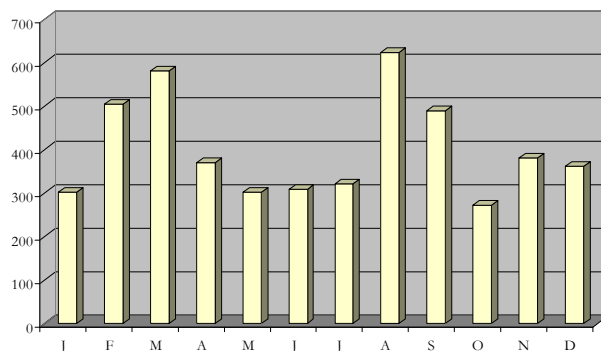
Na tretjem mestu po številu medijskih objav je mesec februar, ko je računsko sodišče javnosti vnovič podalo pojasnila glede vprašanja o primanjkljaju/presežku v predlogu zaključnega računa proračuna za leto 2007. Predstavljena so bila tudi tri revizijska poročila, katerih cilj je bil ugotoviti smotrnost poslovanja Slovenske odškodninske družbe, d. d., pri poravnavanju obveznosti v letih od 2004 do 2007 in smotrnost ustavitve postopka likvidacije D.S.U., družba za svetovanje in upravljanje, d. o. o. (v nadaljevanju: D.S.U.) ter urejenost področja zdravil v Republiki Sloveniji, pri čemer smo posebej preverjali, ali je področje urejeno tako, da zagotavlja ustrezno dostopnost zdravil ter ali so ukrepi za obvladovanje izdatkov za zdravila zadovoljivi. V februarju pa smo javnosti predstavili tudi Poročilo o regijskih posvetih 2007–2008, ki je bilo posredovano Komisiji za nadzor javnih financ, Ministrstvu za okolje in prostor, Službi Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko in Službi Vlade Republike Slovenije za razvoj.

Na novinarskih konferencah smo v letu 2009 medijem in javnostim predstavili vrsto drugih poročil, o smotrnosti državnega sofinanciranja medijev, Letno poročilo računskega sodišča za leto 2008, osem poročil o referendumski kampanji za posvetovalni referendum o območjih in imenih pokrajin v Sloveniji ter statusu Mestne občine Ljubljana, o učinkovitosti sistema sodnih in izvensodnih poravnjav Republike Slovenije v letih 2005 do 2007, o soočanju Republike Slovenije s problematiko rakavih bolezni, o stopnji zadolženosti desetih slovenskih občin, o pravilnosti in smotrnosti poslovanja Filmskega sklada Republike Slovenije – javnega sklada in Ministrstva za kulturo pri izvajanju filmskega programa za leto 2007, o pravilnosti financiranja volilne kampanje za volitve poslancev v državni zbor v letu 2008, o porevizijskem poročilu poslovanja Filmskega sklada in pozivu za razrešitev direktorja Filmskega sklada, o pravilnosti dela poslovanja Mestne občine Ljubljana v letih 2007 in 2008 ter o uspešnosti doseganja zastavljenih ciljev Nacionalnega stanovanjskega programa (NSP) v obdobju 2000–2007.

Tabela 3: Število objavljenih prispevkov v medijih – primerjava med letoma 2008 in 2009

Mesec	Število prispevkov skupaj v letu 2008	Število prispevkov skupaj v letu 2009
Januar	132	302
Februar	887	505
Marec	420	580
April	544	371
Maj	159	303
Junij	187	308
Julij	197	321
Avgust	179	624
September	232	489
Oktober	373	272
November	263	381
December	482	362
Skupaj	4.055	4.818

Slika 4: Število objav v medijih v letu 2009



Objave na spletnih straneh računskega sodišča

Vsa poročila računskega sodišča so javna. Ko so vročena revidirancem, so v celoti dostopna tudi na spletnih straneh računskega sodišča, razen v primeru poročil z oznako "zaupno". Na spletnih straneh so predstavljene tudi revizije, ki se izvajajo, podrobneje je navedena faza, v kateri se nahaja posamezna revizija. Javnosti je tako omogočeno, da sprotno spremlja delo računskega sodišča. Tak pristop bo javnostim omogočen tudi v prihodnje.

V letu 2008 je bilo na spletnih straneh računskega sodišča 70 objav novic, s katerimi javnost obveščamo o delu, v letu 2009 pa 95, kar pomeni povečanje za dobro tretjino, natančneje pa za 35,7 odstotka. Javnost je bila redno obveščena o vseh aktivnostih, novinarskih konferencah, izjavah in drugih domačih ter mednarodnih dogodkih.

Uresničevanje strateškega cilja 7

Izboljševati organizacijo in upravljanje računskega sodišča

Računsko sodišče si vseskozi prizadeva za odličnost pri izvajanju svojih nalog. Zato je vzpostavilo proces zagotavljanja kakovosti v vseh fazah revizijskega in porevizijskega postopka. K boljšemu upravljanju je pomembno prispevala tudi konec leta 2007 izvedena prenova informacijskega sistema za načrtovanje in spremljanje izvajanja revizij. Računsko sodišče je pričelo novo aplikacijo uporabljati v vseh fazah revizijskega procesa v letu 2008. Prenovljeni informacijski sistem omogoča učinkovitejše načrtovanje in spremljanje izvajanja revizij, saj je na voljo več sprotnih in potrebnih upravljavcev prilagojenih informacij o načrtovanem in izvedenem delu v revizijskem procesu, ki so podlaga za sprejemanje pravočasnih in ustreznih upravljavskih odločitev. S stališča uporabnikov sistema je prenova aplikacije pomenila predvsem manj dela s poročanjem, bolj dosledno beleženje porabe časa, boljši pregled nad opravljenim in še načrtovanim delom. Prenova informacijskega sistema za načrtovanje in spremljanje revizij je tudi v letu 2009 omogočala sistematično spremljanje podatkov o nepravilnostih, napakah in nesmotrnostih, ugotovljenih v času opravljanja revizijske pristojnosti.

Največja težava pri spremljanju izvajanja priporočil bo tudi v prihodnje, da obstoječi predpisi računskemu sodišču ne omogočajo, da od uporabnikov javnih sredstev zahteva poročila o izvedbi priporočil. Računsko sodišče lahko ugotavlja, ali so bila priporočila upoštevana samo, če uvede novo revizijo pri istem revidirancu. Na ta način se bo tudi v prihodnje preverjalo upoštevanje priporočil, vendar pa je obseg takih preveritev omejen, saj izvedba revizije, ki ne more biti omejena samo na preveritev upoštevanja priporočil, zahteva več časa in v okviru enega leta zato ni mogoče zajeti večjega števila revidirancev.

K učinkovitemu delu računskega sodišča pomembno prispeva tudi organizacijska enota Maribor, ki izvaja revizije na območju severovzhodne Slovenije. Tako je zagotovljena večja prisotnost nadziranja na tem območju, zaradi boljšega poznavanja razmer pa je revidiranje lahko bolj učinkovito.

Notranje revidiranje

Notranje revidiranje računskega sodišča opravljajo revizorji, ki jih imenuje predsednik računskega sodišča. Pravno podlago za izvajanje notranjih revizij predstavljata Pravilnik o računovodstvu in finančnem poslovanju in Pravilnik o notranjih kontrolah Računskega sodišča Republike Slovenije. Vrsta in obseg revizij za leto 2009 sta bila določena s kratkoročnim načrtom izvajanja notranjih revizij, ki ga je odobril predsednik računskega sodišča.

V letu 2009 je bila izvedena notranja revizija pravilnosti računovodskih izkazov in pravilnosti izvršitve finančnega načrta računskega sodišča, ki je po določilih Pravilnika o računovodstvu in finančnem poslovanju Računskega sodišča Republike Slovenije obvezna. Predmet revizije so bili računovodski izkazi za leto 2008, ki vključujejo tudi bilanco stanja na dan 31. 12. 2008 in finančni načrt za leto 2008. Cilj revizije je bil podati mnenje o resničnosti in verodostojnosti računovodskih izkazov ter o pravilnosti izvršitve finančnega načrta. Revizijske ugotovitve so podane v poročilu o reviziji. Na podlagi preverjanj je bilo ugotovljeno, da računovodski izkazi podajajo resnično sliko stanja sredstev in virov na dan 31. 12. 2008 ter poslovnega izida v obdobju od 1. 1. 2008 do 31. 12. 2008, izvršitev finančnega načrta računskega sodišča za leto 2008 pa je bila v vseh pomembnih pogledih v skladu s predpisi (pozitivno mnenje).

REVIZIJSKE UGOTOVITVE

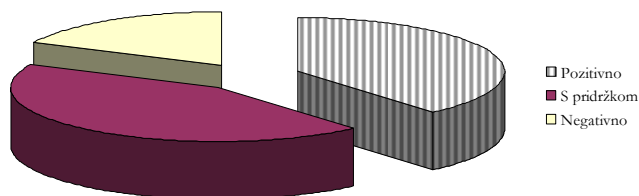
Mnenja, izrečena v revizijskih poročilih

V izdanih revizijskih poročilih, katerih cilj je bil izrek mnenja o pravilnosti poslovanja oziroma skladnosti poslovanja s predpisi ali/in o računovodskih izkazih, je bilo podanih skupno 83 mnenj. V letu 2008 je bilo takih mnenj 74.

V revizijah smotrnosti poslovanja je bilo mnenje izraženo v opisni obliki, tako da je bila podana ocena gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti poslovanja. V letu 2009 je bilo takih mnenj 34, kar je primerljivo z letom 2008, ko je bilo mnenj o smotrnosti poslovanja 39.

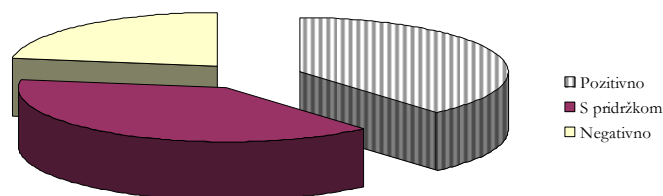
Najpogostejša oblika izrečenega mnenja je bilo tudi v letu 2009 mnenje s pridržkom. Takih mnenj je bilo skupno 36, oziroma 43,4 odstotka, kar predstavlja rahlo znižanje (leta 2008 je bilo takih mnenj 50,0 odstotkov), ki gre na račun višjega deleža pozitivnih in nižjega deleža negativnih mnenj v primerjavi z letom poprej. Računsko sodišče je v 32 revizijskih poročilih (38,5 odstotka) v celoti pritrdilo pravilnosti izkazov in skladnosti poslovanja revidiranega uporabnika javnih sredstev s predpisi, kar pomeni 11,5-odstotno povešanje v primerjavi z letom 2008, ko je bil delež pozitivnih mnenj 27,0-odstoten. Delež pozitivnih mnenj ima trend naraščanja tudi glede na leto 2007, ko je bilo pozitivnih mnenj le 11 odstotkov. Negativna mnenja so bila izdana 15-krat (18,1 odstotka). Njihov delež se je v primerjavi z letom 2008 znižal za skoraj 5 odstotkov. Vrsto izrečenih mnenj prikazujeta sliki 5 in 6.

Slika 5: Vrsta izrečenih mnenj v letu 2009 – skupno

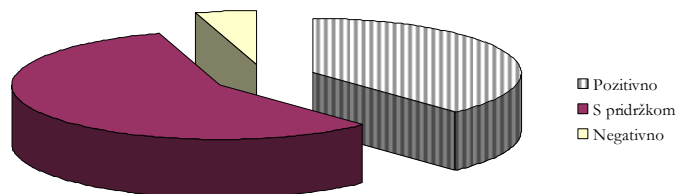


Slika 6: Sestava mnenj po ciljih revizije

Izrečena mnenja o pravilnosti poslovanja



Izrečena mnenja o računovodskih izkazih



Med revizijami, katerih cilj je bilo podati mnenje o pravilnosti poslovanja, imajo pozitivna mnenja in mnenja s pridržkom enak delež (38,7 odstotka), negativna mnenja pa obeležuje nekaj več kot petina (22,6 odstotka). V letu 2008 so prevladovala mnenja s pridržkom (50,9 odstotka), sledila so negativna mnenja s 27,3-odstotnim deležem ter pozitivna z 21,8 odstotki. V primerjavi z letom 2008 se je delež pozitivnih mnenj zvišal za skoraj 17 odstotkov (iz 21,8 odstotka v letu 2008 na 38,7 odstotka v letu 2009). Negativnih mnenj je bilo nekoliko manj, kot v letu 2008, in sicer 22,6 odstotka (leto poprej 27,3 odstotka). Najpogostejši razlogi za izrek mnenja s pridržkom in negativnega mnenja so bile kršitve zakonov in drugih predpisov, ki urejajo financiranje uporabnikov javnih sredstev, zlasti na področju javnih naročil in plač.

Pri revizijah računovodskih izkazov je računsko sodišče izreklo primerljivo število pozitivnih mnenj (38,1 odstotka) kot v letu 2008 (42,1 odstotka) in nekoliko več mnenj s pridržkom (57,1 odstotka) kot leto poprej (47,4 odstotka). Negativnih mnenj je še manj (4,8 odstotka) kot pri izreku mnenja o pravilnosti poslovanja, njihov delež pa se je v primerjavi z letom 2008 zmanjšal za polovico (10,5 odstotka v letu 2008). Delež pozitivnih mnenj (38,1 odstotka) je primerljiv z deležem pozitivnih mnenj revizij pravilnosti poslovanja (38,7 odstotka).

Najpogostejše napake in nepravilnosti

Računsko sodišče v okviru revidiranja pravilnosti poslovanja nadzira skladnost poslovanja s predpisi. Poslovanje uporabnikov javnih sredstev urejajo številni zakoni in podzakonski predpisi, in sicer finančno poslovanje urejajo predpisi iz širokega področja javnih financ, na obračunavanje in izplačila plač

zaposlenih vplivajo delovnopравни predpisi, delovanje proračunskih uporabnikov pa regulirajo še mnogi drugi materialni predpisi. V nadaljevanju izpostavljamo najpogostejše nepravilnosti in napake, ki jih je v revizijskih poročilih v letu 2009 razkrilo računsko sodišče.

Pri prevzemanju obveznosti iz proračuna oziroma pri izvrševanju proračunov smo kršitve Zakona o javnih financah in njegovih podzakonskih predpisov navedli pri tistih državnih organih in občinah, ki pri izplačilih niso preverili pravne podlage in obsega obveznosti, ali če njihova izplačila niso imela podlage v verodostojni knjigovodski listini. V nekaterih primerih je bila pogodba sklenjena preden so bili izpolnjeni pogoji iz javnega razpisa, ali pa je bilo naročilo oddano, ne da bi imeli sklenjeno pogodbo. Revizorji so ugotovili tudi, da so neposredni uporabniki proračuna prevzeli obveznost, ki ni bila predvidena v finančnem načrtu in/ali načrtu nabav in gradenj. Izplačano je bilo nedovoljeno predplačilo, niso bile sklenjene večstranske pogodbe, nekateri uporabniki pa so neutemeljeno odprli proračunsko postavko. Nekateri uporabniki še vedno ne zagotavljajo namenske rabe sredstev oziroma prevzemajo obveznosti in jih poravnajo, ne da bi bili izpolnjeni vsi z zakoni in drugimi predpisi izpolnjeni pogoji. Sredstva porabljajo tudi za izvajanje nalog, ki niso nujne za delovanje. Nekateri so svoje obveznosti poravnali v daljših rokih, kot so predpisani z zakonom o izvrševanju proračuna Republike Slovenije ali pa so svoje prevzete obveznosti prikazali oziroma nepravilno evidentirali v premajhnem obsegu.

V zvezi z upravljanjem z državnim in občinskimi dolgom smo ugotovili različne nepravilnosti. Tako revidiranci niso zagotovili zavarovanja izdanih državnih poroštev. Pri upravljanju z državnim dolgom so povečali stroške dolga in dolg države, kar ni dovoljeno. Izdano je bilo državno poroštvo brez veljavne zakonske podlage za izdajo porošstva. V posebni reviziji zadolževanja občin smo ugotovili, da je stanje dolgoročne zadolžitve na dan 31. 12. preseglo dovoljeno višino zadolžitve. Enako je veljalo za znesek odplačila glavnice in obresti dolga ter za stanje likvidnostne zadolžitve. Občine so izdale poroštvne izjave pravnim osebam, katerim jih ne bi smele izdati. Prav tako je bil presežen zakonsko dovoljeni znesek danih poroštev občine. V odloku o proračunu občine niso načrtovale obsega zadolžitve, ali pa so se zadolžile brez predhodnega soglasja Ministrstva za finance. To velja tudi za sklenitev pogodb o finančnem najemu ter za prevzem kratkoročne in dolgoročne finančne obveznosti iz posojila ter obveznosti iz finančnega najema. Dve občini sta sklenili pogodbi o finančnem najemu, ne da bi izvedli postopek zbiranja ponudb.

Tudi pri upravljanju in razpolaganju s finančnim premoženjem države in občin je bilo odkrito, da so se ustanovljale in financirale ustanove, kjer država ni imela odločujočega vpliva na upravljanje. Nenamensko je bila porabljena kupnina od prodaje določene kapitalske naložbe države. NKBM je bila dokapitalizirana, ne da bi o tem odločala Vlada RS. Družba v lasti države je bila prodana, ne da bi prej izvedli cenitev in sprejeli posamezen program prodaje. D.S.U. je za Republiko Slovenijo izvajala komisijske posle brez sklenjene pogodbe in ne da bi se preverila pravilnosti višine stroškov, ki si jih je zaračunala. Država je nepravilno konvertirala terjatev v stvarni vložek države v D.S.U. Opozorili smo tudi na nepravilnosti občine pri postopku oddaje javne površine za gostinski vrt. V poročilu smo opozorili na pomanjkljivo zakonodajo glede oddaje javnih površin s statusom javnega dobra.

Pomembne napake v računovodskih izkazih javnih zavodov so se nanašale na neustrezno in pomanjkljivo izkazovanje opredmetenih osnovnih sredstev in obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje ter neizkazovanje vrednosti zemljišč in nepremičnin, s katerimi zavod upravlja, in posledično prenizko izkazana sredstva v upravljanju. Prav tako so bila napačno, med kratkoročnimi obveznostmi, namesto med obveznostmi za sredstva v upravljanju izkazana namenska sredstva ustanovitelja. Napačno je bila obračunana amortizacija in s tem tudi napačno izkazana vrednost osnovnih sredstev ter obveznosti za

sredstva v upravljanju. Ugotovili smo previsoko stanje sklada premoženja ter prenizko stanje rezervacij zaradi nepravilnega nadomeščanja stroškov amortizacije osnovnih sredstev, pridobljenih iz donacij. Prav tako niso bila izdelana sodila za razmejevanje prihodkov in odhodkov iz opravljanja javne službe in tržne dejavnosti.

Predpisi o javnem naročanju so bili najpogosteje kršeni tako, da so naročniki sklenili pogodbo, ne da bi izvedli predpisani postopek oddaje javnega naročila. Prav tako so bili preseženi limiti za sklenitev aneksa. Pogosto naročniki niso zavrnili nepopolnih in neustreznih ponudb ali pa niso pravočasno objavili sprememb javnega naročila. Pri javnih zavodih se večja delež izbire neustreznega postopka za oddajo javnega naročila, zlasti v povezavi z neustrezno določitvijo vrednosti javnega naročila, ki omogoča izvedbo manj transparentnih postopkov oddaje naročil male vrednosti. Omeniti je treba tudi nepravilnosti pri dejanskih nabavah blaga, ki je bil predmet javnega naročila – gre za nepravilnosti v zvezi z višanjem cen oziroma spremembo drugih pogojev nabave glede na razpisane pogoje ali pa za bistveno širitev predmeta javnega naročila.

Pri dodeljevanju transferov oziroma sofinanciranju projektov iz proračunskih sredstev smo ugotavljali kršitve različnih predpisov. Pri nekaterih ministrstvih so bile odkrite kršitve Zakona o javnih financah, ker niso izvajali nadzora nad poslovanjem pravnih oseb, ki so dodeljevala sredstva in javnih zavodov, ki so jih nepravilno porabljala. Pri dodeljevanju evropskih sredstev smo ugotovili različne nepravilnosti: uporabniki niso ustrezno preverili projektov, izdali so sklep o izboru pred odločitvijo komisije, niso preverjali skladnosti izplačil s predpisi, v javnem razpisu niso navedli meril in uporabe meril za izbor vlog. V zvezi s financiranjem programa razvoja podeželja smo ugotavljali, da niso obravnavali vlog po vrstnem redu prispetja. Pri izvedbi javnega poziva in javnega razpisa za sofinanciranje kulturnih projektov smo ugotovili, da je ministrstvo sklenilo pogodbe, čeprav poročilo oziroma končni predlog strokovne komisije ni vseboval obrazložitve vsebinskih razlogov za predlagano odobritev programa.

Posebno pozornost smo namenili tudi projektu javno-zasebnega partnerstva na ravni občin, kjer smo opozorili na naslednje, po naši oceni pomembne, elemente: da obstaja možnost, da je bil izbor zasebnega partnerja v postopku konkurenčnega dialoga izveden, preden je javni partner v postopku konkurenčnega dialoga našel rešitev, ki ustreza njegovim ciljem; da obstaja tveganje podražitve projekta, na kar kažejo nekatere predlagane projektne rešitve. Poleg tega občina ni pripravila analize vzdrževanja in upravljanja nogometnega stadiona in športne dvorane, v kateri bi predvidela na primer vrsto in višino stroškov, viro financiranja, upravljavca objektov, kar pomeni, da niso znani niti stroški niti način upravljanja.

Številne so bile tudi nepravilnosti pri zaposlovanju, plačah in drugih osebnih prejemkih pri neposrednih in posrednih uporabnikih. Tako je bil Zakon o javnih uslužbencih kršen na način, da v javnem natečaju za zasedbo delovnega mesta niso bili objavljeni vsi pogoji iz veljavne sistemizacije, ali pa so bili ti razširjeni v smeri izobrazbe. Bili so primeri, da uporabniki niso izvedli javnega natečaja oziroma pri njegovi izvedbi niso zagotovili enakopravnosti kandidatov. Javni zavodi so navedeni zakon kršili tudi tako, da so zaposlene razporejali na delovna mesta, ki niso bila umeščena v akt o sistemizaciji. Zakon o delovnih razmerjih je bil kršen tudi v delu, kjer so bili zaposleni oziroma razporejeni javni uslužbenci na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev. V zvezi s plačno reformo v letu 2008 in Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju smo ugotovili, da so proračunski uporabniki nepravilno uvrstili uslužbence v plačni razred ali jim nepravilno določili nominalni znesek osnovne plače. Vlada RS prav tako ni zagotovila pogojev za transparentno spremljanje izračuna višine zbranih sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij, namenske rabe sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij ter transparentnega poročanja sindikatom o

zbranih in porabljenih sredstvih za odpravo plačnih nesorazmerij. Ugotavljali smo nepravilnosti pri obračunih dodatkov k plači – tako so se določali dodatki, ki niso bili ustrezno opredeljeni v predpisu ali v kolektivni pogodbi, ali v nasprotju s predpisanimi pogoji za priznanje dodatkov, dodatki so se obračunavali v višini in na način, da so presegali predpisano višino oziroma od previsoke osnove. Na področju javnih zavodov je ponovno treba opozoriti na pomemben obseg nedopustnega sklepanja pogodb civilnega prava v primerih, ko so podani elementi delovnega razmerja ter na kršitve določb, ki urejajo delo preko polnega delovnega časa, tako glede neizpolnjevanja pogojev za uvedbo nadurnega dela kot tudi glede pisnega odrejanja te oblike dela, pa tudi glede omejitev obsega nadurnega dela.

V nadaljevanju predstavljamo določene nepravilnosti, ki smo jih zasledili v prečni reviziji, ali pa se nanašajo na nekatere revizije smotrnosti, ki so vključevale tudi pravilnost izvajanja predpisov.

- Pri prečni reviziji urejanja javnih zelenih površin smo ugotovili, da štiri občine od petih zajetih v reviziji za porabo sredstev za urejanje javnih zelenih površin niso vzpostavile ustreznih pravnih podlag.
- Revizija pravilnosti ravnanja z avtomobilskimi gumami pri koncesionarjih je poleg nepravilnosti v zvezi s poravnavanjem koncesijske dajatve pokazala nepravilnosti v zvezi z dokazovanjem obsega opravljenih storitev. Koncesionar ni vzpostavil ločene evidence izrabljenih avtomobilskih gum, zato je prišlo do vnosa tehnološkega odpadka med izrabljene avtomobilske gume. Odstranjevanje tehnološkega odpadka je družba obračunala v okviru koncesionirane GJS, ne glede na to, da okoljska dajatev za tehnološki odpadek ni bila plačana. Družbi nista pravočasno plačali koncesijske dajatve za opravljanje GJS ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami oziroma je sploh nista poravnali. Družba pa je v enem primeru, skupaj z izrabljenimi avtomobilskimi gumami, obračunala tudi maso tovarnjaka in nekaterim računom priložila listine z ročnimi popravki obračunanih mas. Obseg opravljenih storitev GJS sta obračunali na podlagi listin, pri katerih je bila v več primerih masa izrabljenih gum vpisana ročno ali iz podatkovne baze tehtnice, zato obstaja tveganje, da obračuni, ki so bili podlaga za izplačila iz državnega proračuna, niso pravilni.
- Revidirali smo pravilnost postopkov pri gradnji predora Šentvid, kjer smo ugotovili, da izdano gradbeno dovoljenje ni bilo v skladu z lokacijskim načrtom. Prav tako je Ministrstvo za okolje in prostor z dopolnitvijo gradbenega dovoljenja omogočilo, da se je gradnja kavern in tripasovnih cevi, ki so predstavljale sestavni del nove različice, začela prej, preden je bil zaključen postopek spremembe lokacijskega načrta, s katerim je bila ta različica umeščena v prostor. DARS pa je kršila predpise o javnem naročanju, saj je v Uradnem listu objavila bolj zahtevne pogoje, kot jih je zahtevala s spremembami razpisne dokumentacije od ponudnikov, ki so prevzeli razpisno dokumentacijo. Prav tako je dve leti po sklenitvi pogodbe sklenila z izbranim izvajalcem sporazum, v katerem je sprejela obveznosti, ki niso bile v okviru pogodbe in predmeta pogodbe, sklenjene na podlagi izvedenega javnega naročila. Na podlagi sporazuma je bil opuščen popust za dela, čeprav je bil v ponudbi predviden za vse cene. V njem je DARS pristala tudi na povečanje cen zaradi slabših geološko-geotehničnih pogojev gradnje, ugotovljene pa so bile tudi druge nepravilnosti.
- Računsko sodišče je revidiralo poslovanje Filmskega sklada in Ministrstva za kulturo v delu poslovanja Filmskega sklada. Ugotovilo je številne nepravilnosti pri poslovanju obeh subjektov. Tako je Sklad za izbor predlogov za sofinanciranje filmskih projektov, akcij in za sofinanciranje akcij izobraževanja s področja filma objavil nepravilen postopek javnega natečaja ter presojo oziroma njihov izbor opravil ob uporabi nepravilnih meril in kriterijev ter drugo. Ministrstvo med drugim ni izvedlo potrebnih aktivnosti za uskladitev dejanske sestave namenskega premoženja Filmskega sklada z njegovo opredelitvijo v Sklepu o ustanovitvi sklada. Pri izračunu sredstev za nakazila sredstev za kritje stroškov dela sklada Ministrstvo ni upoštevalo stroškov za plačilo dela iz drugih odvisnih pogodbenih razmerij.

PREDSTAVITEV DELA REVIZIJSKIH ODDELKOV IN IZVEDENIH REVIZIJ

Področje državnega proračuna in neposrednih uporabnikov državnega proračuna

Revizijski oddelek za revizijo proračunskih uporabnikov proračuna Republike Slovenije je v letu 2009 izvajal 40 revizij in izdal 26 revizijskih poročil ter tri porevizijska poročila:

- Revizija zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2008,
- Revizija uspešnosti in gospodarnosti doseganja zastavljenih ciljev obrambnih programov 2005-2010 in 2007– 2012 (opremljanje Slovenske vojske – primer oklepnikov 8x8),
- Revizija uspešnosti poslovanja Stanovanjskega sklada RS pri doseganju ciljev Nacionalnega stanovanjskega programa,
- Revizija smotrnosti sodnih in izvensodnih poravnjav Republike Slovenije,
- Revizija referendumске kampanje za pokrajine pri organizatorju: LDS,
- Revizija referendumске kampanje za pokrajine pri organizatorju: LIPA,
- Revizija referendumске kampanje za pokrajine pri organizatorju: Lista za pravičnost in razvoj,
- Revizija referendumске kampanje za pokrajine pri organizatorju: NSi,
- Revizija referendumске kampanje za pokrajine pri organizatorju: SD,
- Revizija referendumске kampanje za pokrajine pri organizatorju: SDS,
- Revizija referendumске kampanje za pokrajine pri organizatorju: SLS,
- Revizija referendumске kampanje za pokrajine pri organizatorju: Zares – nova politika,
- Uresničevanje gospodarskih interesov Republike Slovenije v tujini,
- Revizija pravilnosti poslovanja Uprave za izvrševanje kazenskih sankcij Republike Slovenije v letu 2007 in prvi polovici leta 2008,
- Revizija financiranja volilne kampanje za R. Battellija,
- Revizija financiranja volilne kampanje za DeSUS,
- Revizija financiranja volilne kampanje za L. Göncza,
- Revizija financiranja volilne kampanje za LDS,
- Revizija financiranja volilne kampanje za NSi,
- Revizija financiranja volilne kampanje za SD,
- Revizija financiranja volilne kampanje za SDS,
- Revizija financiranja volilne kampanje za SLS in SMS,
- Revizija financiranja volilne kampanje za SNS,
- Revizija financiranja volilne kampanje za Zares,
- Revizija pravilnosti poslovanja Urada Republike Slovenije za kemikalije,
- Revizija pravilnosti postopkov Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji pri gradnji predora Šentvid,

- Porevizijsko poročilo o pravilnosti postopkov Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji pri gradnji predora Šentvid,
- Porevizijsko poročilo o stanju in upravljanju dolga širšega sektorja države – načrtovanje, upravljanje in poročanje o višini javnega dolga v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2003 do 2006,
- Porevizijsko poročilo o pravilnosti poslovanja Slovenske obveščevalno-varnostne agencije in Obveščevalno-varnostne službe pri Ministrstvu za obrambo.

Vsa revizijska poročila so v celoti dostopna na spletni strani računskega sodišča, <http://www.rs-rs.si>.

Oddelek B1 je skladno z Zakonom o političnih strankah tudi v letu 2009 pregledal vsa letna poročila o poslovanju političnih strank za leto 2008. Politične stranke morajo namreč državnemu zboru predložiti letno poročilo o poslovanju stranke za preteklo leto. Pred oddajo poročila državnemu zboru mora poročilo pregledati in oceniti računsko sodišče. Zapis o pregledu mora stranka kot priložo priložiti poročilu, ki ga pošlje v državni zbor. Stranka je dolžna računskemu sodišču predložiti letno poročilo v pregled najkasneje do 31. marca tekočega leta. Računsko sodišče pri pregledu poročil ugotavlja ali letna poročila političnih strank ustrezajo zahtevam obeh navedenih predpisov.

Letno poročilo o poslovanju stranke mora vsebovati vse prihodke in odhodke stranke ter zlasti vire prihodkov stranke. V poročilu morajo biti posebej prikazani podatki o firmi in sedežu pravne osebe oziroma ime, priimek in naslov fizične osebe ter višina skupnega letnega prispevka, ki ga je pravna ali fizična oseba prispevala, če prispevki v skupnem znesku za leto, za katero se dela poročilo o finančnem poslovanju stranke, presegajo trikratno povprečno mesečno plačo na delavca v Republiki Sloveniji ter podatki o stroških volitev. V poročilu mora biti navedeno tudi premoženje stranke in posebej morajo biti opisane vse spremembe premoženja, vključno z navedbo virov sredstev za povečanje premoženja, v kolikor to povečanje presega skupni znesek petih povprečnih bruto plač na delavko oziroma delavca v Republiki Sloveniji po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije v letu, za katerega se piše poročilo.

Nadzorstvo nad izvrševanjem določb tega zakona, katerih kršitve so s tem zakonom določene kot prekrški, izvaja Inšpektorat Republike Slovenije, pristojen za notranje zadeve, razen nad izvrševanjem določb v zvezi s financiranjem političnih strank, nad katerimi izvaja nadzorstvo ministrstvo, pristojno za finance.

Revizija predloga zaključnega računa proračuna Republike Slovenije za leto 2008

Cilja revizije sta bila izrek mnenja o predlogu splošnega dela zaključnega računa proračuna in izrek mnenja o pravilnosti izvršitve proračuna v letu 2008. Revidirani so bili Vlada RS in vladni proračunski uporabniki.

Računsko sodišče je o *predlogu splošnega dela zaključnega računa proračuna za leto 2008* izreklo *negativno mnenje*, ker v bilanci prihodkov in odhodkov med nedavčnimi prihodki niso izkazane izplačane dividende družbe Telekom Slovenije, d. d., Ljubljana, med tekočimi transferi niso izkazana izplačila sredstev upravičencem za vlaganja v javno telekomunikacijsko omrežje, med tekočimi odhodki pa niso izkazane obresti za založena sredstva Slovenske odškodninske družbe, d. d., Ljubljana in stroški, ki si jih je Slovenska odškodninska družba, d. d., Ljubljana zaračunala za izvajanje nalog po Zakonu o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje. Zaradi nepravilnega razvrščanja odhodkov so v bilanci prihodkov in odhodkov prenizko izkazani investicijski odhodki, previsoko pa so izkazani tekoči odhodki in investicijski transferi. V računu finančnih terjatev in naložb niso izkazani prejemki in izdatki, ki so

nastali ob konverziji terjatev Republike Slovenije do D.S.U. iz zadržanih kupnin v stvarni vložek D.S.U. V računu financiranja med prejemki iz zadolževanja niso izkazana založena sredstva Slovenske odškodninske družbe, d. d., Ljubljana za izplačila sredstev upravičencem za vlaganja v javno telekomunikacijsko omrežje.

Poleg tega je računsko sodišče opozorilo na spremembo računovodskih usmeritev pri evidentiranju odplačil kreditov, ki so bili najeti po Zakonu o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih od 1994 do 2007. Zaradi spremenjenega načina evidentiranja porabljena sredstva kreditov za temeljne razvojne programe, ki so bili najeti po Zakonu o zagotavljanju sredstev za realizacijo temeljnih razvojnih programov obrambnih sil Republike Slovenije v letih od 1994 do 2007 in še niso bili odplačani do konca leta 2007, v prihodnjih zaključnih računih proračuna države ne bodo izkazana med tekočimi odhodki v bilanci prihodkov in odhodkov in kot zadolževanje v računu financiranja. Takšno evidentiranje je glede na spremenjene predpise sicer pravilno, vendar ne zagotavlja popolne informacije o proračunskem primanjkljaju in zadolževanju države ter pomeni odmik od računovodskega načela dosledne stanovitnosti in primerljivosti zaključnih računov proračuna države med leti.

Računsko sodišče je o pravilnosti izvršitve proračuna za leto 2008 izreklo *mnenje s pridržkom*. Vlada RS in vladni proračunski uporabniki so ravnali v neskladju s predpisi v naslednjih primerih:

Neskladja s predpisi pri zaposlovanju, plačah in drugih osebnih prejemkih:

- *Zakon o javnih uslužbencih*: v javnem natečaju za zasedbo delovnega mesta niso objavili vseh pogojev iz veljavne sistemizacije oziroma so razširili pogoje smeri izobrazbe; niso izvedli javnega natečaja; niso zagotovili enakopravnosti kandidatov; v pogodbi o zaposlitvi niso navedli določil o dodatkih; zaposlili so javne uslužbenke, ki niso izpolnjevali pogojev;
- *Zakon o delovnih razmerjih*: razporedili so javne uslužbenke na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev;
- *Zakon o sistemu plač v javnem sektorju*: nepravilno so uvrstili uslužbenca v plačni razred; nepravilno določili nominalni znesek osnovne plače; niso zagotovili pogojev za transparentno spremljanje izračuna višine zbranih sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij; niso zagotovili namenske rabe sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij; niso zagotovili transparentnega poročanja sindikatom o zbranih in porabljenih sredstvih za odpravo plačnih nesorazmerij;
- *Zakon o zunanjih zadevah*: zaposlili so uslužbenca, ki ni izpolnjeval pogojev za zasedbo delovnega mesta;
- *Uredba o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini*: nepravilno so obračunali dodatek za delovno dobo;
- *Uredba o kriterijih za določitev višine položajnega dodatka za javne uslužbenke*: neupravičeno so izplačali položajni dodatek;
- *Uredba o postopkih za zasedbo delovnega mesta v organih državne uprave in v pravosodnih organih*: niso preverili resničnosti izjav javnih uslužbencev;
- *Uredba o notranji organizaciji, sistemizaciji, delovnih mestih in nazivih v organih javne uprave in v pravosodnih organih*: razporedili so javne uslužbenke na delovna mesta, za katera niso izpolnjevali pogojev;
- *Pravilnik o napredovanju zaposlenih v državni upravi*: javnim uslužbencem so določili previsok oziroma nepravilen količnik;
- *Pravilnik o diplomatskem izpitu*: zaposlili so javnega uslužbenca, ki ni pridobil ustreznih potrdil.

Neskladja s predpisi pri prevzemanju obveznosti iz proračuna:

- *Zakon o javnih financah*: pri izplačilih niso preverili pravne podlage in obsega obveznosti; izplačila niso imela podlage v verodostojni knjigovodski listini; sklenili so pogodbo, preden so bili izpolnjeni pogoji iz javnega razpisa; naročilo so oddali, ne da bi imeli sklenjeno pogodbo, oziroma so pogodbo sklenili potem, ko je bilo naročilo oddano; prevzeli so obveznost, ki ni bila predvidena v finančnem načrtu in/ali načrtu nabav in gradenj; nepravilno so prikazali prevzete obveznosti; izplačali so sredstva za izvajanje nalog, ki niso nujne za delovanje; izplačali so nedovoljeno predplačilo; niso spoštovali načela namenske rabe sredstev; učinkovitosti in gospodarnosti, niso sklepali večstranskih pogodb; ustanovljale in financirale so se ustanove; kupnino od prodaje kapitalske naložbe države v SIJ – Slovensko industrijo jekla, d. d., Ljubljana so porabili za dokapitalizacijo NLB; dokapitalizirali so NKBM brez vladne odločitve; D.S.U. je za Republiko Slovenijo izvajala komisijske posle brez sklenjene pogodbe; niso preverili pravilnosti višine stroškov, ki si jih je za izvajanje komisijskih poslov zaračunala D.S.U.; konvertirali so terjatev do D.S.U. iz kupnine od prodaje delnic SIJ – Slovenske industrije jekla, d. d., Ljubljana v stvarni vložek države v D.S.U.; prodali so družbo Hidrotehnik vodnogospodarsko podjetje, d. d., Ljubljana, ne da bi prej izvedli cenitev in sprejeli posamezni program prodaje; omogočili so prenos družbe Steklarska nova, proizvodnja stekla Rogaška Slatina, d. o. o. na Kapitalsko družbo, d. d., Ljubljana; vplačali so ustanovitveno premoženje v Regionalno ustanovo – Center za podporo razvoju e-upravljanja; niso zagotovili zavarovanja izdanih državnih poroštev; pri upravljanju z državnim dolgom so povečali stroške dolga in dolg države; prevzeli so obveznosti in iz proračuna izplačali sredstva za digitalizacijo RTV Slovenija, ne da bi bili izpolnjeni vsi z zakoni in drugimi predpisi izpolnjeni pogoji; izdali so državno poroštvo Slovenskim železnicam brez veljavne zakonske podlage za izdajo porošstva;
- *Zakon o izvrševanju proračuna Republike Slovenije za leti 2007 in 2008*: obveznosti so poravnali v daljših rokih, kot so zakonsko predpisani;
- *Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč*: niso preverjali skupnega obsega dodeljenih sredstev; niso ustrezno zagotavljali sredstev;
- *Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti DARS, d. d., iz naslova kreditov in izdanih dolžniških vrednostnih papirjev za realizacijo gradnje avtocestnih odsekov iz nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji v višini 360 mio evrov*: državno poroštvo DARS-u ni bilo zavarovano;
- *Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti DARS, d. d., iz naslova kreditov in izdanih dolžniških vrednostnih papirjev za realizacijo gradnje avtocestnih odsekov iz nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji v višini 1.030,15 milijonov evrov*: državno poroštvo Družbi za avtoceste v Republiki Sloveniji, d. d., Celje ni bilo zavarovano;
- *Zakon o poroštvu Republike Slovenije za obveznosti Univerze na Primorskem iz naslova kreditov, najetih za sofinanciranje razširitve in posodobitve prostorskih pogojev*: državno poroštvo Univerzi na Primorskem ni bilo zavarovano;
- *Uredba o načinu opravljanja rednega vzdrževanja in organiziranja obnavljanja državnih cest*: niso podelili koncesije za izvajanje obvezne gospodarske javne službe rednega vzdrževanja državnih cest;
- *Uredba o koncesiji za opravljanje obveznih državnih gospodarskih javnih služb na področju urejanja voda*: niso preverjali izpolnjevanja pogojev pri podelitvi koncesije;
- *Uredba o poenotenju vpisov Republike Slovenije kot pravne osebe v sodnem registru in delniških knjigah*: Vlada RS ni zagotovila vpisa lastništva Republike Slovenije v sodni register;
- *Pravilnik o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije*: za dokapitalizacijo NLB so odprli proračunsko postavko, ne da bi bili za to izpolnjeni predpisani pogoji; v posameznem letu so izkazovali prenizke obveznosti.

Neskladja s predpisi o oddaji javnih naročil:

- *Zakon o javnih naročilih in Zakon o javnem naročanju*: prevzeli so obveznost, ki ni predmet pogodbe, oziroma so sklenili pogodbo, ne da bi izvedli predpisani postopek oddaje javnega naročila; niso pravočasno objavili sprememb javnega naročila; presegli so limite za sklenitev aneksa; niso začeli postopka s sklepom o začetku postopka; niso zagotovili gospodarne rabe javnih sredstev; prenesli so pristojnost v zvezi z javnim razpisom na osebo zasebnega prava; niso zavrnil nepopolnih in neustreznih ponudb.

Neskladja s predpisi pri dodeljevanju transferov:

- *Zakon o javnih financah*: niso izvajali nadzora nad poslovanjem pravnih oseb; finančni načrt ni bil pravočasno sprejet;
- *Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2007–2013*: niso ustrezno preverili projektov; niso navedli meril; izdali so sklep pred odločitvijo komisije; niso preverjali skladnosti izplačil s predpisi;
- *Uredba o izvajanju postopkov pri porabi sredstev strukturne politike v Republiki Sloveniji*: v javnem razpisu niso navedli meril in uporabe meril;
- *Uredba o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013*: niso obravnavali vlog po vrstnem redu prispetja;
- *Uredba o javnem financiranju visokošolskih in drugih zavodov, članic univerze od leta 2004 do 2008*: niso izvajali nadzora nad poslovanjem zavodov;
- *Uredba o izvajanju finančne podpore za ohranjanje in razvijanje slovenske identitete zunaj Republike Slovenije*: v objavi javnega razpisa niso navedli uporabe meril;
- *Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture*: ni razviden način določanja obsega sredstev za programske materialne stroške javnim zavodom, javnim skladom in javnim agencijam na področju kulture;
- *Pravilnik o izvedbi javnega poziva in javnega razpisa*: omogočili so sklenitev pogodbe, čeprav poročilo oziroma končni predlog strokovne komisije ni vseboval obrazložitve vsebinskih razlogov za predlagano odobritev programa.

Revizije s področja lokalnih skupnosti

V letu 2009 je računsko sodišče na področju revidiranja lokalnih skupnosti izvajalo sedemnajst revizij. Izdalo je deset revizijskih poročil, od katerih je eno poročilo zajemalo deset občin in ministrstvo, tako da smo z revizijskimi poročili izrekli mnenje skupno devetnajstim občinam in ministrstvu. V treh primerih je bil cilj revizije izrek mnenja o pravilnosti poslovanja občine, v šestih primerih izrek mnenja o smotrnosti poslovanja občine in v enem primeru (zadolževanje) izrek mnenja o pravilnosti poslovanja desetim občinam ter o smotrnosti poslovanja občinam in ministrstvu.

Dve poročili se nanašata na celotno poslovanje občine, preostala poročila pa se nanašajo na del poslovanja občine, in sicer šest poročil na vzdrževanje občinskih cest, eno na zadolževanje občin in eno na deset različnih področij poslovanja občine.

Poleg revizij so potekali tudi porevizijski postopki. V letu 2009 je bilo izdanih šest porevizijskih poročil, od katerih se pet poročil nanaša na revizije, pri katerih je bilo revizijsko poročilo izdano v letu 2008 in eno poročilo na revizijo, za katero je bilo revizijsko poročilo izdano v letu 2009.

Izdana revizijska poročila, izdana mnenja in morebitne zahteve po predložitvi odzivnega poročila, so predstavljeni v tabeli 4.

Tabela 4: Izdana revizijska poročila, mnenja, zahteve za predložitev odzivnega poročila, zadovoljivost popravljalnih ukrepov

Revizijsko poročilo	Mnenje o smotrnosti poslovanja	Mnenje o pravilnosti poslovanja	Odzivno poročilo/ zadovoljivost ukrepov
Poslovanje Občine Kamnik		mnenje s pridržkom	potrebno
Poslovanje Mestne občine Velenje		mnenje s pridržkom	ni potrebno
Poslovanje Mestne občine Ljubljana		mnenje s pridržkom	ni potrebno
Zadolževanje občin (Občina Gornji Grad, Občina Gornji Petrovci, Občina Štore, Občina Kuzma, Občina Lovrenc na Pohorju, Občina Miklavž na Dravskem polju, Občina Muta, Mestna občina Murska Sobota, Občina Radlje ob Dravi, Občina Šmarje pri Jelšah, Ministrstvo za finance)	mnenje v obliki sklepnih ugotovitev	Občina Gornji Grad/ negativno mnenje Občina Gornji Petrovci/ negativno mnenje Občina Štore/negativno mnenje Občina Kuzma/mnenje s pridržkom Občina Lovrenc na Pohorju/pozitivno mnenje Občina Miklavž na Dravskem polju/ pozitivno mnenje Občina Muta/mnenje s pridržkom Mestna občina Murska Sobota/pozitivno mnenje Občina Radlje ob Dravi/pozitivno mnenje Občina Šmarje pri Jelšah/pozitivno mnenje	Občina Gornji Grad potrebno/ukrep zadovoljiv Občina Gornji Petrovci potrebno/ukrep zadovoljiv Občina Štore potrebno/ukrep zadovoljiv Občine Kuzma, Lovrenc na Pohorju, Miklavž na Dravskem polju, Muta, Murska Sobota, Radlje ob Dravi, Šmarje pri Jelšah/ ni potrebno

Revizijsko poročilo	Mnenje o smotrnosti poslovanja	Mnenje o pravilnosti poslovanja	Odzivno poročilo/ zadovoljivost ukrepov
Vzdrževanje občinskih cest v Občini Laško	mnenje v obliki sklepnih ugotovitev		ni potrebno
Vzdrževanje občinskih cest v Občini Juršinci	mnenje v obliki sklepnih ugotovitev		ni potrebno
Vzdrževanje občinskih cest v Občini Črna na Koroškem	mnenje v obliki sklepnih ugotovitev		ni potrebno
Vzdrževanje občinskih cest v Občini Podvelka	mnenje v obliki sklepnih ugotovitev		ni potrebno
Vzdrževanje občinskih cest v Občini Križevci	mnenje v obliki sklepnih ugotovitev		ni potrebno
Vzdrževanje občinskih cest v Občini Kozje	mnenje v obliki sklepnih ugotovitev		ni potrebno

Vsa revizijska poročila so v celoti dostopna na spletni strani računskega sodišča, <http://www.rs-rs.si>.

V letu 2009 sta bili izdani dve poročili, ki sta zajeli celovito poslovanje občine. Ugotovitve v teh dveh poročilih kažejo, da se obseg pomembnih kršitev na področjih poslovanja, kot so javna naročila, transferi, razpolaganje s premoženjem ter plače, v primerjavi s prejšnjimi obdobji zmanjšuje. Eno poročilo je zajelo del poslovanja največje slovenske občine, Mestne občine Ljubljana. Nadzor je prvič zajel mnoga nova področja poslovanja, kot so občinske takse (taksa za rabo javnih površin za gostinske vrtove), donacije, namenski proračunski sklad, projekt javno-zasebnega partnerstva in razmerja med občino in javnimi zavodi glede povečane delovne uspešnosti. Pomembnejše nepravilnosti, ki smo jih ugotovili na novih področjih so: nepravilnosti pri postopku oddaje javne površine za gostinski vrt, nepravilnosti v postopku oddaje javno-zasebnega partnerstva, nepravilnosti pri prenosu sredstev iz proračuna v namenski sklad, pomanjkljiv nadzor občine nad poslovanjem javnih zavodov (zaradi nepravilnosti pri izplačilih povečane delovne uspešnost iz tržne dejavnosti) in zaradi neizvajanja odloka občine glede poslovanja enega javnega zavoda. V poročilu smo opozorili na, po naši oceni, pomanjkljivo zakonodajo glede oddaje javnih površin s statusom javnega dobra in na prepogosto uporabo instrumenta povečanega obsega dela (izplačana letna delovna uspešnost je v letu 2008 predstavljala izplačilo 405 mesečnih oziroma 34 letnih plač 33. plačnega razreda). Posebno pozornost smo namenili tudi projektu javno-zasebnega partnerstva, kjer smo opozorili na naslednje po naši oceni pomembne elemente: da obstaja možnost, da je bil izbor zasebnega partnerja v postopku konkurenčnega dialoga izveden, preden je javni partner v postopku konkurenčnega dialoga našel rešitev, ki ustreza njegovim ciljem, da obstaja tveganje podražitve projekta, na kar kažejo nekatere predlagane projektne rešitve, ki jih občina do konca leta 2008 sicer ni potrdila. Poleg tega smo v poročilu glede javno-zasebnega partnerstva izpostavili pomembno dejstvo, da občina ni pripravila nobene analize vzdrževanja in upravljanja nogometnega stadiona in športne dvorane, v kateri bi predvidela na primer vrsto in višino stroškov, vire financiranja, upravljavca objektov, kar pomeni, da niso znani niti stroški, niti način upravljanja nogometnega stadiona in športne dvorane.

Tudi v letu 2009 je računsko sodišče nadaljevalo z izvajanjem prečnih revizij (zadolževanje občin, vzdrževanje občinskih cest), ki omogočajo poglobljeno preveritev ožjega dela poslovanja občine, ugotavljanje dobre prakse ter morebitnih pomanjkljivosti zakonodaje.

Posebej izpostavljamo prečno revizijo zadolževanja, za katero smo se odločili zaradi trenda povečevanja zadolževanja v občinah. Čeprav je v letu 2007 delež dolga občin v javnem dolgu znašal manj kot tri odstotke, pa je skupni dolg vseh občin v Republiki Sloveniji na prebivalca znašal 137 evrov na 31. 12. 2006, na 31. 12. 2008 pa že 222 evrov oziroma kar 62 odstotkov več. Revizija pravilnosti in smotrnosti poslovanja občin glede zadolžitve in pogodbenih razmerij, ki pomenijo zadolžitev po stanju na 31. 12. 2006 in 31. 12. 2007 je zajela deset občin. V revizijo je bilo vključeno tudi Ministrstvo za finance. O pravilnosti poslovanja občin glede zadolžitve in pogodbenih razmerij, ki pomenijo zadolžitev, po stanju na dan 31. 12. 2006 in 31. 12. 2007, je računsko sodišče petim občinam izreklo pozitivno mnenje, dvema občinama mnenje s pridržkom in trem občinam negativno mnenje. Najpomembnejše ugotovitve revizije so bile: preseganje zakonsko dovoljenega stanja dolgoročne in likvidnostne zadolžitve; poroštvene izjave so bile izdane pravnim osebam, ki jim glede na določila predpisov občine ne bi smele izdati poroštev; pri sklepanju pogodb o likvidnostnih posojilih občine niso upoštevale predpisov o javnem naročanju in najemanje posojil in sklepanje pogodb o finančnem najemu brez predhodnega soglasja Ministrstva za finance.

Glede smotrnosti poslovanja smo občine opozorili na: nepopolno načrtovanje zadolževanja v odloku o proračunu; da pri izbiri načina zadolžitve niso izdelane analize ali izračuni, s katerim bi bili stroškovno utemeljeni razlogi za izbrane posle zadolžitve; da nimajo vzpostavljenega registra oziroma seznama pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine in tudi ne seznama sklenjenih pogodb o zadolžitvi pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine; da ne pridobivajo podatkov o zadolževanju od vseh pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine; da nimajo vzpostavljene kakovostne poslovne evidence, ki bi bila podprta z računalniško aplikacijo in ki bi predstavljala vir podatkov za poročanje o zadolževanju občine in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine in da v zaključnih računih praviloma niso predstavljeni vsi vidiki zadolževanja. Ministrstvo za finance smo opozorili, da predpisi v letih 2006 in 2007 niso dajali dobre podlage pri postopkih zadolževanja, saj so zakonska določila glede zadolževanja razpršena v treh zakonih; postopki pridobivanja soglasij Ministrstva za finance so bili večino obdobja predpisani le za najetje dolgoročnih posojil, ne pa tudi za finančni najem in blagovne kredite; v letih 2006 in 2007 predpisi niso v celoti zagotavljali dobre systemske podlage za poročanje o zadolževanju, saj niso določali odgovornosti za sestavo registra oziroma seznama pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine, brez registra pa popolnosti poročanja ni mogoče zagotoviti; predpisi tudi ne določajo, da morajo občine Ministrstvu za finance predložiti bilanco stanja kot vir kontrolnih podatkov o stanju zadolženosti občine. Računsko sodišče je ocenilo tudi, da Ministrstvo za finance pri zagotavljanju popolnosti in točnosti podatkov o zadolženosti občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine ni bilo uspešno, saj so poslovne evidence ministrstva nepopolne in netočne. Sistem poročanja podatkov o zadolžitvi je zasnovan na posredovanju podatkov v tiskani obliki in ročnem vnašanju podatkov v poslovno evidenco ministrstva, zato je tveganje za nastanek napak veliko, ročno vnašanje podatkov pa zahteva tudi veliko porabo delovnega časa. Računsko sodišče je ocenilo, da Ministrstvo za finance pri spremljanju in nadzorovanju zadolževanja občin in pravnih oseb javnega sektorja na ravni občine ni bilo uspešno.

Revizije negospodarskih javnih služb in društev

Oddelek B3, ki izvaja revizije javnih zavodov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter društev je v letu 2009 izdal 14 poročil, v katerih je izrekel mnenja 14 revidirancem. Revizijski cilj pri treh revizijskih poročilih je bil izrek mnenja o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja, pri petih revizijskih poročilih izrek mnenja o pravilnosti poslovanja, pri šestih revidirancih pa izrek mnenja o pravilnosti kot tudi smotrnosti poslovanja. Računsko sodišče je izreklo dve mnenji o računovodskih izkazih, obe s pridržkom, v enem primeru je zavrnilo izrek mnenja. Izreklo pa je tudi 14 mnenj o pravilnosti poslovanja, od tega dve pozitivni, devet s pridržkom in tri negativna. Podalo je tudi šest mnenj o smotrnosti poslovanja, vsa v sklopu prečne revizije izvajanja nalog svetov javnih zavodov s področja zdravstva in socialnega varstva, in sicer mnenja o smotrnosti delovanja sveta zavoda.

V revizijskih poročilih, izdanih v letu 2009, smo, podobno kot v preteklih letih, največkrat razkrili nepravilnosti pri izplačilih plač in drugih stroškov dela. V prvi vrsti gre za ugotovitve o nepravilnostih v zvezi z dodatki k plači: javni zavodi so zaposlenim določali dodatke, ki niso bili ustrezno opredeljeni v zakonu, podzakonskem aktu ali v kolektivni pogodbi; dodatke so določali v nasprotju s pogoji za priznanje dodatkov, določenimi v kolektivnih pogodbah oziroma notranjih aktih; dodatke so obračunavali v višini in na način, da so presegali določila predpisov oziroma kolektivnih pogodb oziroma od osnove, ki je presegala določbe kolektivnih pogodb.

Nepravilnostim na področju plač sledijo kršitve Zakona o delovnih razmerjih. Ponovno je treba opozoriti na pomemben obseg nedopustnega sklepanja pogodb civilnega prava v primerih, ko so podani elementi delovnega razmerja ter na kršitve določb, ki urejajo delo preko polnega delovnega časa, tako glede neizpolnjevanja pogojev za uvedbo nadurnega dela kot glede pisnega odrejanja te oblike dela, pa tudi glede omejitev obsega nadurnega dela. V večjem obsegu smo ugotavljali kršitve določb zakona, ki se nanašajo na izpolnjevanje pogojev za zasedbo delovnega mesta. Kršitve Zakona o javnih uslužbencih se nanašajo na priznavanje pravic zaposlenim iz delovnega razmerja v večjem obsegu, kot je določeno z zakonom, podzakonskim predpisom ali s kolektivno pogodbo. Javni zavodi so navedeni zakon kršili tudi s tem, da so zaposlene razporejali na delovna mesta, ki niso bila umeščena v akt o sistemizaciji.

Revidirani uporabniki javnih sredstev so večino nepravilnosti odpravili že med izvajanjem revizije oziroma, na podlagi zahteve po ukrepanju, v porevizijskem postopku. Popravljalni ukrepi so se nanašali predvsem na uskladitev posameznih kategorij izplačil z relevantnimi predpisi ter na aktivnosti za sprejem različnih notranjih predpisov.

Kot drugo pomembno področje ugotavljanja nepravilnosti ostaja javno naročanje, pri čemer je potrebno poudariti, da se iz leta v leto večja delež nepravilnosti v smislu neizvajanja postopkov oddaje javnega naročila v skladu z zakonom oziroma izbiro neustreznega postopka za oddajo javnega naročila, zlasti v povezavi z neustrezno določitvijo vrednosti javnega naročila, ki omogoča izvedbo manj transparentnih postopkov oddaje naročil male vrednosti. Omeniti je treba tudi nepravilnosti pri dejanskih nabavah blaga, ki je bil predmet javnega naročila - gre za nepravilnosti v zvezi z višanjem cen oziroma spremembo drugih pogojev nabave glede na razpisane pogoje oziroma za bistveno širitev predmeta javnega naročila.

Na področju javnega naročanja se je večina aktivnosti in postopkov, ki so jih izvedli revidirani uporabniki javnih sredstev, nanašala predvsem na zagotavljanje večje transparentnosti porabe javnih sredstev.

Računsko sodišče je na tem področju kot zadovoljiv ukrep revidiranega uporabnika javnih sredstev najpogosteje štelo že sam začetek ustreznih aktivnosti za zagotovitev gospodarnejše in učinkovitejše porabe sredstev.

Med učinke revizijskega dela na področju negospodarskih javnih služb in društev, ki delujejo v javnem interesu, je potrebno uvrstiti tudi številne popravke v računovodskih izkazih, ki so bili zaradi ugotovljenih napak potrebni, da bi revidirani računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih izkazovali resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ter prihodke in odhodke revidiranih uporabnikov javnih sredstev. Pomembne napake v računovodskih izkazih, ki so jih revidirani uporabniki večinoma odpravili že med izvajanjem posamezne revizije, so se nanašale predvsem na:

- neustrezno in pomanjkljivo izkazovanje opredmetenih osnovnih sredstev in obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje;
- neizkazovanje vrednosti zemljišč in nepremičnin, s katerimi zavod upravlja in posledično prenizko izkazana sredstva v upravljanju;
- napačno, med kratkoročnimi obveznostmi, namesto med obveznostmi za sredstva v upravljanju, izkazana namenska sredstva ustanovitelja;
- napačno obračunana amortizacija in s tem tudi napačno izkazovanje vrednosti osnovnih sredstev ter obveznosti za sredstva v upravljanju;
- previsoko stanje sklada premoženja ter prenizko stanje rezervacij zaradi nepravilnega nadomeščanja stroškov amortizacije osnovnih sredstev, pridobljenih iz donacij;
- neizdelana sodila za razmejevanje prihodkov in odhodkov iz opravljanja javne službe in tržne dejavnosti.

Reviziji v dveh fundacijah sta pokazali pomanjkljivosti in nepravilnosti v zvezi z njuno temeljno dejavnostjo, to je financiranjem in sofinanciranjem družbeno koristnih dejavnosti. Ugotovitve računskega sodišča so se nanašale na neupoštevanje internih aktov o merilih in pogojih za uporabo sredstev fundacije in navodil za uporabo meril pri ocenjevanju finančno ovrednotenih letnih delovnih programov organizacij, ki so se prijavile na objavljeni razpis in netransparentnost, ker v predlogih, sklepih in drugih dokumentih niso podrobneje obrazložili, kako so v postopkih upoštevali pravila in navodila pri ocenjevanju vlog prosilcev za sredstva. V notranjih aktih fundacije niso bila zagotovljena taka merila, kriteriji in standardi, da bi s točkovanjem ali na drugačen metodološko utemeljen način zagotovili enakopraven dostop in transparentno razporeditev sredstev fundacije vsem zainteresiranim uporabnikom. Med priporočili računskega sodišča naj navedemo zlasti nujnost izoblikovanja merila za objektivnejše ocenjevanje in vrednotenje vlog, s točkovanjem ali na drugačen metodološko utemeljen način ter potrebo po večji transparentnosti delovanja (npr. z objavo veljavne metodologije ocenjevanja in vrednotenja vlog hkrati z javnim razpisom).

Računsko sodišče je v letu 2009 izvedlo tudi prečno revizijo delovanja svetov zavodov v treh zdravstvenih domovih ter treh socialnovarstvenih zavodih, z namenom ugotoviti in razkriti pomembne nepravilnosti, pomanjkljivosti in nesmotrnosti pri izvajanju nalog in delovanju svetov zavodov, ter predstaviti morebitne primere dobre prakse. Želeli smo opozoriti na pomen sveta javnega zavoda kot organa strateškega vodenja zavoda, ki ima tudi nekatere specifične pristojnosti na delovnopravnem področju, na odgovornost članov sveta zavoda za pravilnost in smotrnost poslovanja zavoda, na potrebo in pomen aktivnega ravnanja članov sveta zavoda ter na vlogo ustanoviteljev javnih zavodov pri zagotavljanju ustanoviteljskih pristojnosti v svetu zavoda kot organu upravljanja.

Kot učinek prečne revizije izpostavljamo nekatere ukrepe za izboljšanje delovanja svetov zavodov, ki so bili sprejeti že med revizijo, kot na primer: zavod je uvedel preverjanje zadovoljstva uporabnikov storitev s pomočjo anket; svet zavoda je sprejel sklep, v skladu s katerim je svet dolžan pristojnemu ministrstvu predlagati zamenjavo člana, ki se neupravičeno ne udeleži dveh zaporednih sej; svet zavoda je sprejel sklep, s katerim zahteva od strokovnih služb, da izdelujejo ustrezna gradiva, na podlagi katerih bo mogoče odločati v skladu s predpisi ter natančno preveriti dejansko izpolnjenost posameznega predpisanega merila pri odločanju o določitvi višine plače za delovno uspešnost direktorja; strokovni svet zavoda je sprejel strategijo in vizijo zdravstvene dejavnosti na primarni ravni v občini.

Seznam izdanih revizijskih poročil:

- Pravilnost poslovanja Fundacije za šport,
- Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Doma starejših Rakičan,
- Pravilnost poslovanja Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije – denarna nadomestila,
- Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Slovenskega inštituta za standardizacijo,
- Pravilnost poslovanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije,
- Računovodski izkazi in pravilnost poslovanja Dijaškega doma Celje,
- Pravilnost poslovanja Kliničnega centra Ljubljana,
- Delovanje sveta zavoda Zdravstvenega doma Ljubljana,
- Delovanje sveta zavoda Zdravstvenega doma Trbovlje,
- Delovanje sveta zavoda Zdravstvenega doma Osnovno varstvo Nova Gorica,
- Delovanje sveta zavoda Centra za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič, Draga,
- Delovanje sveta zavoda Centra slepih, slabovidnih in starejših Škofja Loka,
- Delovanje sveta Zavoda Hrastovec-Trate,
- Zbirno poročilo - Podeljevanje koncesij v primarni zdravstveni dejavnosti.

Vsa revizijska poročila so v celoti dostopna na spletni strani računskega sodišča, <http://www.rs-rs.si>.

Revizije izvajalcev gospodarskih javnih služb, javnih skladov in agencij, privatizacij in varstva okolja

V revizijsko področje oddelka B4 spadajo izvajalci gospodarskih javnih služb, gospodarske družbe v lasti Republike Slovenije ali lokalnih skupnosti, vse revizije privatizacije ter okoljevarstvene revizije. Pristojnost za izvajanje revizij javnih skladov in agencij je bila z namenom enakomernejše razporeditve dela po oddelkih z junijem 2009 prenesena na oddelek B6.

V letu 2009 je oddelek izvajal 22 revizij. Do konca leta 2009 je bilo izdanih 12 revizijskih poročil, 10 revizij pa se bo zaključilo v letu 2010. V izdanih 12 revizijskih poročilih je bilo izrečeno mnenje o pravilnosti ali smotrnosti poslovanja 33 revidirancem, in sicer mnenje o pravilnosti poslovanja v 5 revizijah (12 revidirancem), mnenje o smotrnosti poslovanja pa v 10 revizijah (29 revidirancem), od tega v 3 primerih skupaj z mnenjem o pravilnosti poslovanja. Revizije računovodskih izkazov kot posebnega cilja revizije nismo izvajali, saj mora večina revidirancev, ki sodi v pristojnost oddelka B4, opraviti obvezno letno revizijo računovodskih izkazov.

Poleg navedenih revizij so potekali tudi porevizijski postopki, saj je bilo v letu 2009 izdanih 11 porevizijskih poročil, in sicer se eno nanaša na revizijo, pri kateri je bilo revizijsko poročilo izdano v letu 2008, deset porevizijskih poročil pa je povezanih z revizijskimi poročili, izdanimi v letu 2009.

Seznam izdanih revizijskih poročil:

- Revizijsko poročilo o smotrnosti izvajanja in financiranja programa gradnje avtocest v Republiki Sloveniji v obdobju od leta 2004 do konca leta 2007. Revizija je potekala na Ministrstvu za promet in DARS-u;
- Revizijsko poročilo o smotrnosti poslovanja Vlade RS, Ministrstva za gospodarstvo in družbe SODO pri ureditvi izvajanja gospodarske javne službe systemskega operaterja distribucijskega omrežja električne energije v letu 2007;
- Revizijsko poročilo o smotrnosti ravnanja z ločeno zbranimi komunalnimi odpadki v Republiki Sloveniji od leta 2005 do konca leta 2007. Revizija je potekala na Ministrstvu za okolje in prostor in pri šestih izvajalcih gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov;
- Revizijsko poročilo o pravilnosti in smotrnosti ravnanja z izrabljenimi avtomobilskimi gumami v obdobju od 1. 1. 2004 do 31. 12. 2007. Revizija je potekala na Ministrstvu za okolje in prostor in pri štirih koncesionarjih, ki izvajajo to gospodarsko javno službo;
- Revizijsko poročilo o pravilnosti in učinkovitosti poslovanja pri zagotavljanju urejanja javnih zelenih površin v letu 2007. Revizija je potekala na petih občinah;
- Revizijsko poročilo o smotrnosti urejanja nedovoljenih odlagališč odpadkov v letih 2006 in 2007 v šestih občinah;
- Revizijsko poročilo o smotrnosti ustavitve postopka likvidacije D.S.U., družbe za svetovanje in upravljanje, d. o. o. v letu 2007. Revizija je potekala na D.S.U., Vladi RS in na Ministrstvu za finance;
- Revizijsko poročilo o smotrnosti poslovanja Slovenske odškodninske družbe, d. d., Ljubljana pri poravnavanju obveznosti od leta 2004 do leta 2007;
- Revizijsko poročilo o smotrnosti poslovanja Slovenske odškodninske družbe in Ministrstva za finance pri odkupovanju obveznic SOS2E v obdobju od 1. 1. 2001 do 30. 6. 2008;
- Revizijsko poročilo o pravilnosti in smotrnosti poslovanja Filmskega sklada Republike Slovenije – javnega sklada (v nadaljevanju: Filmski sklad) in Ministrstva za kulturo v delu, ki se nanaša na njegove naloge v zvezi s poslovanjem Filmskega sklada pri izvajanju filmskega programa za leto 2007;
- Revizijsko poročilo o pravilnosti poslovanja Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije za leto 2007;
- Revizijsko poročilo o pravilnosti poslovanja Prvega pokojninskega sklada Republike Slovenije za leto 2008.

Vsa revizijska poročila so v celoti dostopna na spletni strani računskega sodišča, <http://www.rs-rs.si>.

Oddelek B4 je v letu 2009 sam ali v sodelovanju z drugimi oddelki pripravil tudi več odgovorov na vprašanja revidirancev, posredoval pobude Vladi RS ali ministrstvom glede ureditve posameznih gospodarskih javnih služb ali poslovanja družb v večinski lasti države ali občin oziroma ureditve načina računovodenja pri teh pravnih osebah ter sodeloval na nekaterih strokovnih posvetih s predstavitevjo ugotovitev in priporočil.

Mednarodne revizije varstva okolja

Mednarodna revizija obvladovanja podnebnih sprememb in doseganja ciljev mednarodnih konvencij

Zaradi pomembnosti zavedanja o tveganjih, ki jih prinašajo podnebne spremembe ter na podlagi izvedene revizije izvajanja ukrepov za doseg ciljev ratificiranih mednarodnih sporazumov na področju varovanja zraka, zaščite ozonskega plašča in obvladovanja podnebnih sprememb v letih 2005 in 2006, se je računsko sodišče odločilo za sodelovanje v skupini 14 vrhovnih revizijskih institucij (vrhovne revizijske institucije Avstralije, Avstrije, Brazilije, Kanade, Estonije, Finske, Grčije, Indonezije, Norveške, Poljske, Slovenije, Južne Afrike, Združenih držav Amerike in Velike Britanije), pri pripravi obsežnejšega revizijskega poročila glede obvladovanja podnebnih sprememb na našem planetu, ki bo predvidoma izdano konec leta 2010.

Izvajanje revizij smotrnosti poslovanja

Revizijski oddelek B5 izvaja revizije smotrnosti poslovanja in revizije informacijskih sistemov. V letu 2009 je oddelek pripravil štiri revizijska in dve porevizijski poročili, hkrati pa je v tem obdobju izvajal dvanajst revizij. Izdajo nadaljnjih šestih revizijskih poročil oddelek načrtuje v prvi polovici leta 2010.

V dvanajstih revizijah smo skupaj obravnavali 30 revidirancev (od tega je bilo v štirih izdanih poročilih šestim revidirancem izrečeno revizijsko mnenje). Odzivno poročilo smo zahtevali v treh izmed štirih izdanih revizijskih poročil. V letu 2009 je računsko sodišče že prejelo dve od treh zahtevanih odzivnih poročil, s skupaj osmimi zahtevanimi popravljivimi ukrepi. Revidiranca sta zadovoljivo izvedla tri zahtevane popravljalne ukrepe, štirje so bili izvedeni delno zadovoljivo eden pa ni bil izveden zadovoljivo. Ministrstvu za kulturo je bil zaradi nezadovoljivo izvedenih popravljivih ukrepov izdan sklep o kršitvi obveznosti dobrega poslovanja. V štirih izdanih revizijskih poročilih smo podali tudi 50 priporočil za bolj uspešno in učinkovito delovanje revidirancev.

Revizije, ki jih je revizijski oddelek izvajal v letu 2009, so bile po vsebini, področju dela in revizijskih pristopih izrazito raznolike, saj področje dela oddelka za revizije smotrnosti ni omejeno z naravo dela revidirancev. Njihova glavna skupna značilnost pa je bil zelo dober odziv in zanimanje večine revidirancev ter različnih javnosti za naše ugotovitve in priporočila.

- Revizija smotrnosti državnega sofinanciranja medijev;
- Revizija učinkovitosti in pravilnosti delovanja informacijskega sistema Inštituta za varovanje zdravja Republike Slovenije;
- Revizija urejenosti področja boja proti rakavim boleznim;
- Revizija urejenosti področja zdravil v Sloveniji.

Vsa revizijska poročila so v celoti dostopna na spletni strani računskega sodišča, <http://www.rs-rs.si>.

Druge aktivnosti

V letu 2009 je bila več kot polovica revizorjev oddelka vključenih v izobraževanje za pridobitev naziva državni in pooblaščen državni revizor, ki so ga vsi tudi uspešno zaključili, skoraj vsi preostali člani oddelka pa so bili tudi vključeni v izobraževanje kot predavatelji.

V sklepu pregleda učinkov dela oddelka za revizije smotrnosti lahko ugotovimo, da so učinki naših naporov v preteklih letih pričeli rojevati sadove. Kadrovska okrepitev, predvsem v delu izvajanja IT revizij, vlaganja v znanje, strokovni razvoj, tehnike in metode revidiranja, ter nenazadnje načine komuniciranja z revidiranci in drugimi javnostmi, nam pričenjajo dajati rezultate v obliki revizijskih poročil, ki so ne samo odmevna ampak povzročajo tudi sistemske spremembe v ravnanju revidirancev.

Revidiranje porabe sredstev Evropske unije

Oddelek za revidiranje porabe sredstev Evropske unije je v letu 2009 nadaljeval s široko postavljenim pogledom na porabo evropskih sredstev v Republiki Sloveniji. V prvi polovici leta so bile dokončane revizije, začete v preteklem letu, ki so vsebinsko nadgrajevale pregled ključnih tveganj za učinkovito črpanje evropskih sredstev, predvsem pomanjkljivosti in potrebnih izboljšav sistemov in ravnanj vključenih institucij. Cilj teh revizij je bil, da bi pravočasno zaznali pomanjkljivosti in s pomočjo ukrepov in priporočil ter ob sodelovanju revidirancev pripomogli k temu, da se v sistemu odpravijo morebitne napake, poiščejo boljše rešitve in tako uresničijo možnosti kakor tudi izpolnijo pričakovanja, da si država s pomočjo evropskih sredstev izboljša možnosti za uresničitev nacionalnih razvojnih načrtov.

Razpolaganje z evropskimi sredstvi je predmet vsaj dveh vrst nadzora, nacionalnega in evropskega. Izvajanje evropskega sistema nadzora nad porabo v državah članicah se izvršuje tudi preko t.i. kontrolnih sistemov, to je preverjanja upravičenosti plačil pred dejanskim izplačilom sredstev. Ustreznost in učinkovitost vzpostavljenih sistemov sta pomembni informaciji za splošno dobro stopnjo črpanja razpoložljivih sredstev. Revizija o tem, kako preverjamo izplačila za evropski denar, je pokazala na nekatere pomanjkljivosti, ki jih je bilo treba nemudoma odpraviti in na možnosti za izboljšave, ki smo jih predlagali v obliki priporočil.

Delovanje celotnega sistema uporabe evropskih sredstev v namene uresničevanja razvojnih ciljev Republike Slovenije smo podrobneje obravnavali pri reviziji obnov gradov z evropskim sredstvi, v kateri smo dobili dober pregled delovanja sistema, identificirali tudi konkretne nesmotrnosti in neustreznosti, in zahtevali ustrezno ukrepanje pri odgovornih institucijah na vseh nivojih izvajanja porabe teh sredstev.

Aktivno in uspešno sodelovanje oddelka v različnih mednarodnih delovnih skupinah je dalo letu 2009 močen pečat. Tri aktualne revizije se namreč izvajajo v bolj ali manj tesnem sodelovanju med vrhovnimi revizijskimi institucijami držav članic EU in tudi drugih držav Evrope.

Vsebinsko logično in smotrno nadaljevanje programa iz preteklih let je bilo pripraviti celovit pregled uspešnosti črpanja evropskih sredstev Republike Slovenije. Ker se je v letu 2009 po pravilu $n+2$ (ponekod $n+3$), ki omogoča porabo sredstev še dve oziroma tri leta po zaključku programskega obdobja, v finančnem smislu zaključilo tudi programsko obdobje 2004–2006, smo se odločili, da začnemo pripravljati takšen pregled. Pri tem smo poskusili, kolikor je to mogoče in ustrezno, upoštevati tudi pobudo mednarodne delovne skupine, v kateri sodeluje 17 vrhovnih revizijskih institucij in se zavzema za to, da bi nacionalne vrhovne revizijske institucije redno pripravljale celovita poročila o porabi evropskih sredstev in uresničevanju programov, ki so sofinancirani s temi sredstvi ter posledično zahtevale od držav, da prevzamejo še večjo odgovornost za transparentno, učinkovito in smotrno porabo tudi teh virov.

Kot člani jedrne skupine skupne mednarodne revizije o stroških kontrol, smo v preteklem letu tvorno sodelovali pri pripravi podrobnega načrta te skupne revizije, v kateri sodeluje 14 držav. Cilj revizije je

podati čim bolj realno sliko o dejanskih stroških kontrol, ki se izvajajo v postopkih pridobivanja evropskih sredstev in s tem uresničevanja evropskih politik. Problematika o domnevno zelo rigidnih, časovno in stroškovno zahtevnih, a slabo učinkovitih kontrolah, ki jih je zahtevala Evropska komisija za razdeljevanje svojih sredstev, je postala namreč tako pereča, da želijo dobiti tudi države članice čim boljši vpogled v njihovo upravičenost in smotrnost. Revizija je zanimiva tudi zaradi nacionalne dimenzije, saj nudi izjemno priložnost, da dobimo natančno sliko o dejanskem številu, stroških in učinkovitosti kontrol, ki se izvajajo v Republiki Sloveniji. Ti podatki bodo po našem mnenju lahko v veliko pomoč vsem vključenim institucijam pri načrtovanju in vrednotenju lastnega dela.

Tretji projekt revidiranja porabe evropskih sredstev je vzporedna mednarodna revizija štirih držav članic Evropske unije, preko ozemlja katerih poteka tako imenovani 5. vseevropski transportni koridor. Revizija obravnava izgradnjo železniške proge od Lyona do Kijeva, ki delno poteka tudi po ozemlju Slovenije. Pobuda je dober okvir za širšo analizo uresničevanja nacionalne transportne železniške politike in izvajanja nekaterih njenih ključnih projektov. Verjamemo, da bodo ugotovitve tvorno prispevale k nadaljnjem razvoju na tem področju.

Med letom so se pristojnosti oddelka razširile še na področje delovanja javnih skladov in agencij. V tem času smo pričeli z izvajanjem dveh revizij, in sicer na področju spodbujanja raziskovalne dejavnosti in tehnološkega razvoja in na področju zaposlovanja invalidov.

Oddelek B6 je v letu 2009 izdal tri revizijska poročila in eno porevizijsko poročilo:

- Revizijsko poročilo: Obnove gradov z evropskimi sredstvi,
- Revizijsko poročilo: Lizbonska strategija na področju raziskav in razvoja,
- Revizijsko poročilo: Kako preverjamo izplačila za evropski denar,
- Porevizijsko poročilo: Popravljalni ukrepi Ministrstva za finance za sredstva Evropske unije v zaključnem računu državnega proračuna.

Vsa revizijska poročila in porevizijsko poročilo so v celoti dostopna na spletni strani računskega sodišča, <http://www.rs-rs.si>.

VIRI, UPORABLJENI ZA DOSEGO CILJEV

Finančni viri

V sprejetem proračunu Republike Slovenije za leto 2009 (Uradni list RS, št. 114/07) so bila za opravljanje dejavnosti računskega sodišča določena finančna sredstva v znesku 6.829.985 evrov. V navedeni znesek so vključena tudi načrtovana namenska sredstva v znesku 1.230 evrov.

V prvem polletju sta bila zaradi prilagoditve spremenjenim gospodarskim razmeram sprejeta dva popravka proračuna Republike Slovenije. Objavljena sta bila v Uradnem listu RS, št. 26/09 (rebalans I) in št. 59/09 (rebalans II). Z rebalansom II so bila za računsko sodišče določena sredstva v višini 6.868.994 evrov.

Vlada RS je 15. 7. 2009 sprejela sklep št. 41012-22/2009/5, s katerim je prerazporedila sredstva za odpravo plačnih nesorazmerij s postavke pri Ministrstvu za javno upravo na postavko računskega sodišča v višini 106.938 evrov. S tem so se v rebalansu določena sredstva za računsko sodišče povečala.

Veljavni finančni načrt za leto 2009 je tako 6.976.172 evrov, od tega je 1.470 evrov namenskih sredstev.

Računsko sodišče je porabilo 6.768.345 evrov. Realizacija finančnega načrta je v primerjavi z veljavnim načrtom 97,02-odstotna, v primerjavi s sprejetim pa 98,53-odstotna.

Na podlagi primerjave odhodkov z veljavnim finančnim načrtom lahko zaključimo, da v letu 2009 ni večjih bistvenih odstopanj med načrtovanimi in porabljenimi finančnimi sredstvi. V primerjavi s preteklim letom je bilo porabljeno 65.635 evrov manj, kar predstavlja za en odstotek nižjo porabo.

Tabela 5: Realizacija odhodkov za leto 2009 v primerjavi s sprejetim finančnim načrtom- rebalans II (stolpec 2) in veljavnim finančnim načrtom (stolpec 3)

v evrih					
Naziv	Finančni načrt	Veljavni finančni načrt	Odhodki 2009	Indeks	Indeks
1	2	3	4	5=(4:3)*100	6=(4:2)*100
Plače	4.607.798	4.696.951	4.618.075	98,32	100,22
Plače in dodatki	4.262.527	4.318.265	4.243.668	98,27	99,56
Regres za letni dopust	91.392	91.392	90.776	99,33	99,33
Povračila in nadomestila	206.627	206.627	203.697	98,58	98,58
Sredstva za delovno uspešnost	26.523	30.841	30.782	99,81	116,06
Sredstva za nadurno delo	994	994	381	38,29	38,29
Drugi izdatki zaposlenim	19.735	48.832	48.771	99,87	247,13
Prispevki delodajalca	731.545	749.330	743.869	99,27	101,68
Prispevek za ZPIZ	380.276	388.787	386.466	99,40	101,63
Prispevek za zdravstveno zavarovanje	296.058	304.484	301.874	99,14	101,96
Prispevek za zaposlovanje	2.578	2.716	2.554	94,03	99,07
Prispevek za starševsko varstvo	4.297	4.407	4.258	96,62	99,09
Premije KDPZ	48.336	48.936	48.717	99,55	100,79
Materialni stroški	673.700	673.700	576.321	85,55	85,55
Pisarniški in splošni material in storitve	180.235	185.235	161.032	86,93	89,35
Posebni material in storitve	20.389	20.389	14.501	71,12	71,12
Energija, voda, komunalne storitve	84.133	84.133	72.207	85,83	85,83
Prevozni stroški in storitve	37.340	37.340	36.717	98,33	98,33
Izdatki za službena potovanja	119.443	101.443	79.350	78,22	66,43
Tekoče vzdrževanje	32.515	45.515	41.209	90,54	126,74
Poslovne najemnine in zakupnine	91.945	91.945	80.098	87,11	87,11
Drugi operativni odhodki	107.700	107.700	91.207	84,69	84,69
Investicije in investicijsko vzdrževanje	855.951	856.191	830.080	96,95	96,98

Naziv	Finančni načrt	Veljavni finančni načrt	Odhodki 2009	Indeks	Indeks
1	2	3	4	5 = (4:3)*100	6 = (4:2)*100
Nakup zgradb in prostorov	741.221	741.221	741.221	100	100
Nakup prevoznih sredstev	1.730	16.970	15.275	90,01	882,95
Nakup opreme	52.500	50.100	47.989	95,79	91,41
Investicije in investicijsko vzdrževanje		2.400	2.325	96,87	
Nakup nematerialnega premoženja	60.500	45.500	23.270	51,14	38,46
SKUPAJ	6.868.994	6.976.172	6.768.345	97,02	98,53

Bilanca stanja

Dolgoročna sredstva

V letu 2009 je bilo evidentirano za 114.293 evrov novih nabav, od tega 48.314 evrov premoženjskih pravic, 65.166 evrov razne opreme in 813 evrov drobnega inventarja.

Premoženjske pravice vključujejo pridobitve novih programskih paketov ter posodobitev že obstoječih programov, primarno za potrebe priprave revizijskih poročil. Računsko sodišče je pristopilo k podpisu nove pogodbe Microsoft Enterprise Agreement 6.6 MA in pridobilo licence za strežniško programsko opremo v skupnem znesku 38.015 evrov. Vrednost te programske opreme predstavlja pretežen del celotne nabavljene opreme v letu 2009.

Med nabavami opreme je bilo največ strojne računalniške opreme. Nabavljeno je bilo večje število prenosnih in namiznih računalnikov in druge strojne računalniške opreme v skupnem znesku 32.665 evrov. Pisarniške in podobne opreme je bilo nabavljeno v znesku 17.226 evrov, nadaljevala se je tudi posodobitev voznega parka – nabavljeno je bilo rabljeno službeno vozilo v vrednosti 15.275 evrov, ki je nadomestilo iztrošeno službeno vozilo iz leta 2001.

V letu 2009 je bilo tudi nekaj pridobitev drobnega inventarja v skupnem znesku 723 evrov, brezplačno pa so bila prejeta tudi protokolarna darila manjših vrednosti (90 evrov).

Ugotovljeno je bilo, da je določena oprema tehnično zastarela, poškodovana in neprimerna za nadaljnjo uporabo. Izloženo je bilo za 29.148 evrov opreme, od tega iztrošeno službeno vozilo, drobni inventar, računalniška in podobna oprema. Osnovna sredstva na dan izločitve in odprodaje niso imela več knjigovodske vrednosti.

Vrednost neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev na dan 31. 12. 2009 je 3.840.984 evrov.

Kratkoročna sredstva

Na dan 31. 12. 2009 ima računsko sodišče v bilanci stanja izkazano za 485.686 evrov kratkoročnih terjatev in aktivnih časovnih razmejitev, ki jih je preneslo v leto 2010.

Te terjatve se nanašajo na:

- terjatve za obračunano in izplačano nadomestilo plače za obdobje izvrševanja nalog zaščite, reševanja in pomoči do Mestne občine Ljubljana, Oddelek za zaščito, reševanje in civilno obrambo v znesku 289 evrov,
- terjatve za obračunane in še neizplačane plače in dajatve za mesec december 2009 ter za opravljene in neplačane storitve in dobave v decembru 2009 v znesku 472.995 evrov (od tega je 434.245 evrov za plače in dajatve, 418 evrov za prispevek za vzpodbujanje zaposlovanja invalidov in 38.332 za dobave in storitve),
- terjatve za obračunana nadomestila pri plačah v znesku 12.402 evrov.

Vse navedene terjatve, ki so izkazane v Bilanci stanja na dan 31. 12. 2009, zapadejo v plačilo v letu 2010.

Kratkoročne obveznosti

Te obveznosti se nanašajo na:

- kratkoročne obveznosti do zaposlenih v znesku 373.245 evrov, kar izhaja iz obračuna plač za december 2009 in povračila stroškov opravljenih službenih poti v decembru 2009,
- kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v znesku 38.278 evrov za dobavljeni material in opravljene storitve v novembru in decembru 2009,
- druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja v znesku 61.472 evrov za obračunane dajatve pri plačah za december 2009,
- obveznost iz finančnega najema, ki zapade v plačilo v letu 2010 v znesku 12.672 evrov,
- prehodno obračunane odhodke za vračunane odhodke v znesku 289 evrov in obračunana nadomestila plač pri plači za december 2009 v znesku 12.691 evrov.

Vse navedene obveznosti, ki so izkazane v Bilanci stanja na dan 31. 12. 2009, zapadejo v plačilo v letu 2010.

Lastni viri in dolgoročne obveznosti

V okviru splošnega sklada ima računsko sodišče izkazan sklad za opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva v znesku 3.840.984 evrov, zmanjšan za splošni sklad za drugo, ki se nanaša na dolgoročne obveznosti iz poslovanja iz naslova pogodbe s postopnim odkupom - finančni najem v znesku 25.343 evrov za licenčno programsko računalniško opremo.

Računsko sodišče ima v poslovnih knjigah na dan 31. 12. 2009 evidentirane druge dolgoročne obveznosti v znesku 12.671 evrov, ki izhajajo iz pogodbe o finančnem najemu. Navedena obveznost zapade v plačilo v letu 2011 (obveznost, ki zapade v plačilo v letu 2010, je vključena med kratkoročne obveznosti).

Zaposlovanje

Na računskem sodišču je bilo 31. decembra 2009 zaposlenih skupaj 132 javnih uslužbencev in funkcionarjev, kar pomeni, da se je v primerjavi z letom 2007 število zaposlenih zmanjšalo za dva zaposlena.

V letu 2009 so bili izvedeni javni natečaji za zaposlitev petih uradnikov ter objava za mesto vrhovnega državnega revizorja. Delovno razmerje je sklenilo pet uslužbencev, prekinilo pa sedem zaposlenih. Imenovana je bila vrhovna državna revizorka. V letu 2009 smo tako zabeležili 5,3-odstotno fluktuacijo.

Slika 7: Fluktuacija zaposlenih v obdobju 2001-2009

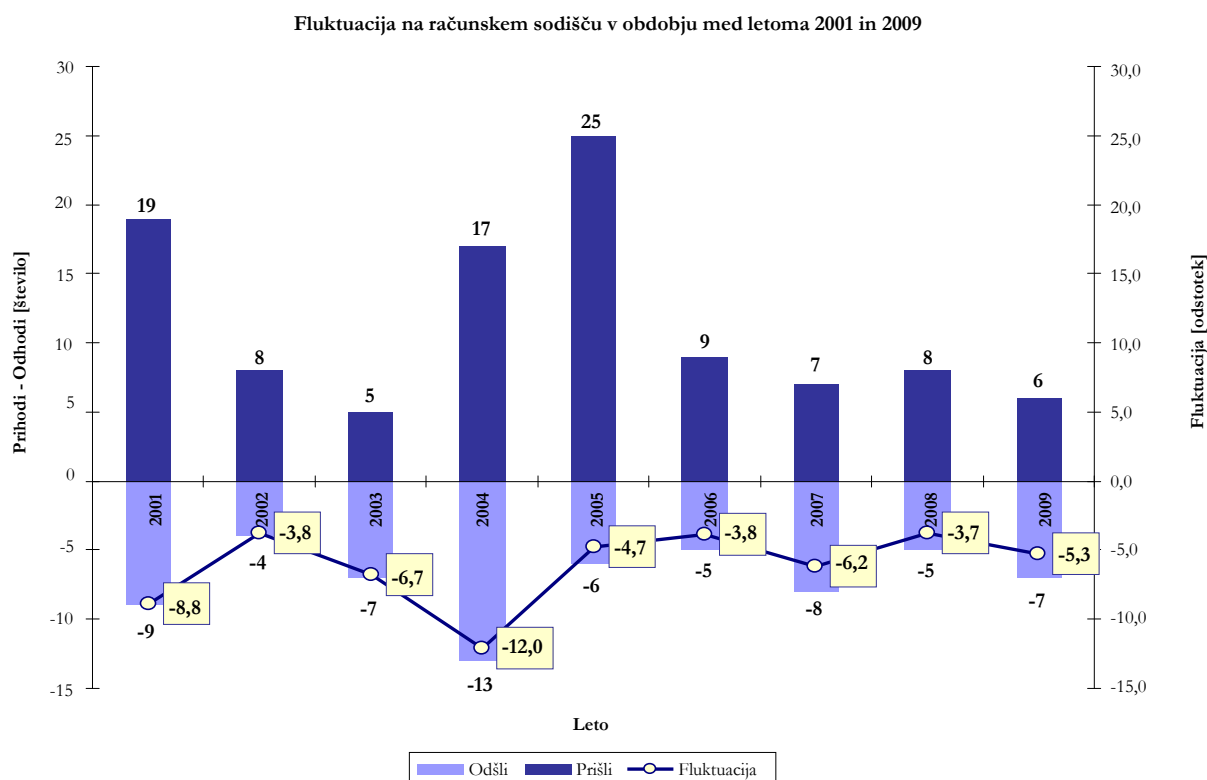


Tabela 6: Zaposleni po delovnih mestih

Področje dela	Število zaposlenih 31. 12. 2008	Število zaposlenih 31. 12. 2009
Vodenje		
• člani	3	3
• vrhovni državni revizorji	6	6
• sekretar računskega sodišča	1	1
Skupaj vodenje	10	10
Izvajanje revizij		
• svetovalci	12	12
• namestniki vrhovnih državnih revizorjev	8	7
• pomočniki vrhovnih državnih revizorjev	16	24
• višji strokovni sodelavci za revidiranje	36	32
• strokovni sodelavci za revidiranje	22	18
Skupaj izvajanje revizij	94	93
Podpora		
• vodja kabineta	1	1
• tajnice	11	11
• javni uslužbenci v podpornih funkcijah	18	17
Skupaj podpora	30	29
Skupaj vsi	134	132

Tabela 7: Zaposleni po stopnji izobrazbe

Stopnja izobrazbe oziroma znanstveni naslov	Število zaposlenih 31. 12. 2008	Število zaposlenih 31. 12. 2009
Doktorat	2	3
Magisterij, specializacija	30	28
Univerzitetna ali visoka izobrazba	91	90
Višja izobrazba	2	3
Srednja izobrazba	9	8
Skupaj	134	132



**Računsko sodišče Republike Slovenije /
The Court of Audit of the Republic of Slovenia**

Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00; fax: +386 (0) 1 478 58 91; sloaud@rs-rs.si, www.rs-rs.si

Enota Maribor / Maribor Office

Ulica heroja Bračiča 6, 2000 Maribor, Slovenija
tel.: +386 (0) 2 250 58 80; fax: +386 (0) 2 250 58 96